

8. KATALOGER, FOTO, TEGNINGER

8.1 OLUF RYGH'S UTGRAVNINGER I 1870 OG 1875. FUNNKATALOGER MED KOMMENTARER

8.1 a. Oluf Ryghs utgravninger 1870. Funnkatalog.

Hnr tr. = haug-nummer i trykt innberetning. Hnr skr. = haug-nummer i håndskreven tilvekst (museums katalogen).

Leirkar: fargen er varianter av rød/gul/brun, som også kan variere innen hvert kar avhengig av brenning og oksygentilførsel. Farge er derfor utelatt på beskrivelsene med noen få unntak som skiller seg ut. Skårene av de spennformede leirkar har en lysere, gulgrå farge.

Hnr tr.	Hnr skr.	Cnr.	grav nr.	gjenstand råstoff	mål, vekt ant.frag.	beskrivelse	referanse (og kommentarer)	datering
1	44	5151		a) skjoldhåndtråk, jern	l.c.17,5cm 4 deler	Noe skadd, tresidige endestykker m. ett naglehull.	Bemmann 1994 s.516, typ. IIIa, trolig By-gr. Ilkjær1990 typ.5a, s.331	y.rt. C1
		5152		b) kantbeslag til skjold, jern c) leirkarskår	c.20 stkr. 1 skår, st.mål 2,1 cm	4 stkr.: 1.4-6,8 cm, brettet til c.1cm br., 0,25 cm åpning, rette kanter. Ett uformelig skår bevart. Rødbrunt. 1 stk. br.bein, 1,2,5cm.	(Skjoldet har trolig hatt rette kanter) iflg. Rygh: 3 skår av buket kar	
2	45	5153		a) korsformet spenne, bronse	1.10,5 cm	Toppknott, en sideknott og nål mgl. Tredobbel punktsirkel på toppplate. Støpt i ett. Kort nåleholder, 1.3 cm fra bøylen til hode.	Lik Schetelig 1906, fig.42 (C 15685-8, Eine, Vang?) Reichstein 1975, s.116, no.46, taf.139, 1 "Einzel-form" (sm.lgn. Taf.8, Typ Eine, D2?) Fett 1939, fig. 56	450-500 D2
		5154		b) skjoldbule, jern	d.c.18cm	Skadd, 2 biter, st.mål 11,7cm og 10 cm, + 6 frag- menter		
				c) lanse, jern	hel l.c.26 cm?	Rustskadd, odd mgl., spissovalt blad st.br. 4 cm, tange? Midtribbe.	Fett, 1940, part II, s.6 nr.47 Species C og D (begge)	6. årh.
				c) lanse, jern	hel l.c.28 cm?	Sammenbøyd, rustskadd, odd mgl. midtribbe, fal.	Bemmann 1994: våpnene kan ikke typebestemmes. mess.116, fvt.? Herteig 1955 s.181: Grieg 1926, VIb (y.rt.)	fvt. y.rt.
3	46	5155	I	leirkar	7 frag. st.mål 4,7cm TAPT?	Det største trolig del av skjoldbulen, neppe hånd- taksbeslag som nevnt i Ryghs innb.		
				beslag, jern	TAPT?	Iflg. Rygh: hankekar, fint rødt gods, knust, men helt. H.c.11,7 cm, diam. ved munning c. 13 cm Iflg. Rygh: lite flatt beslag m.2 nagler	Ryghs innberetning: lik pl. II, fig.12. Mulig Straume 1987, gr.3a, ser.2	C2,C3
4	47							
5	28							
6	27	5160	II	a) ring m.2 beslag, jern		3 slike ringer har samme Cnr. men er funnet i 2 ulike kontekster, grav II og grav IV. Ringene har d. 2-2,5 cm. 2 beslag delv. bevart er trekantet m. nagle ? i enden, l. 2,3 cm, st.br.1,3cm	Ilkjær 1993: die Gürtel, beltebeslag m. anheng	C?

Hnr tr.	Hnr-skr.	Cnr.	grav nr.	gjenstand råstoff	mål, vekt ant.frag.	beskrivelse	referanse (og kommentarer)	datering
		5156	III	b) leirkar (i karet brente bein og rust festet til bunnen)	h. c. 10 cm, rand-diam. 10 cm	Bolleform, hank nede, dekor: skrålignjer i horison-talfelt avgr. av parallelle linjer, rosetter, hengebeuer, skraverete trekanter på hank.	Bøe 1931, s. 77, fig. 101 s. 79: særform, om dekoren s. 217	C3 (tidl. 300-tall)
		5156		e) 2 nåler med lenke, jern	div. frag.	Funnet i leirkaret, som C 5158. 5 frag. av nåler, 4 frag. av lenker, sammenrustet, 12 mindre frag.		
		5156		h) beinnål	12 frag. st. 1,7 cm, d. 0,7 cm	Funnet i leirkaret, brent, rund, øvre del sprukket på langs i to, dekor: to parallelle linjer.		
		5157		c) kniv, jern	TAPT?	Iflg. Rygh: eldre jernalders form, dekor: en rad punkter på hver side langs ryggen.		
		5158		d) 2 nåler med lenke, jern	nål 1. 6,4 cm	Begge nåler bevart, en spiss brukket, begge har 2 vulster under øyet. Lenken brutt, 12 lenkeledd er bevart, en ring vridd. Rygh: resten av lenken i en klump.	Avb. Undset 1880, fig. 2 Som: Reichstein 1975, taf. 131, Tveide, Birkenes, Aust-Agder, C14889-94	C3
				jernklump	st. diam. 2,4 cm	En kompakt, rund jernklump.		
		5159		f) beslag, jern	1,6 cm, br. 1 cm	2 flate stykker sammenføydd m. 3 nagler. Avstand mellom stykkene = naglelengde 0,6 cm.		
		5162 a		g) ring m. krampe, jern	ringens ytre d. 0,9 cm			
		ikke Cnr		2 leirkarskår	st. m. 3 og 2,8 cm	Gods m. avskalling, dekor: pinneintrykk. Grågult gods, dekor: parallelle streker, pinneintrykk.	Usikkert hvor disse hører til. Ingen oppl. i Ryghs innberetn. (likner C5192?)	
		5160	IV	i) 2 ringer m. beslag		som C5160 a)		
		5161		k) 2 endebslag, jern	1,5, 3 cm st. br. 1 cm	2 flate str. sammenloddet i ene ende. Det andre beslaget rustet, 1,4 cm, består av ett stk., kan ha vært lik		
		5162 b		l) nål av jern	TAPT?	Iflg. Rygh: nål av samme størrelse som lenkenålene.		C3?
7	26							
8	25			hestetann	TAPT?			
				slagg	TAPT?			
9	24	5163		c) fibula, bronse	1.5 cm	Spadeformet fibula, rekt. hodeplate. Midtpartiet har et rekt. opphøyd parti, bøylene går over i spadefor-met fot i en spiss. Mangler nålen.	Schetelig 1910, fig. 29 Bitner-Wroblewska 20001: 179b-d. Se Reichstein 1975, taf. 48, m. korsf. spenne typ. Gammelsrød	450-550 400-tall. D3, 450-tidl. 500

Hnr tr.	Hnr-skr.	Cnr.	grav nr.	gjenstand råstoff	mål, vekt ant.frag.	beskrivelse	referanse (og kommentarer)	datering
		5164		b) spinnehjul, leire	diam. 4,8, ty. 1,8 cm, 40,8 g	Halvkuleform, dekor: 3 grupper med 3 parallelle streker som stråler fra hullet.		
		5165		a) pilespiss, jern (sekundær?)	l. 12,2 cm	Spissovalt blad, st. br. 1,6 cm, ty. 0,3 cm, fal l. 4 cm, st.diam. 1 cm.	Som R 535.Hougen 1932, s. 62, fig. 6, Størkestad (Rygh: skutt inn i haugen?)	600-tall
10	23			slagg (?)	TAPT			
11	21	5166		jernstift (sek.?)	l. 3 cm	Ten med pårustet br.bein.		
				2 flate jernstykker (sekundære?)	l. 2,5 og 1 cm	Det minste med dekorstrekk langs begge (lang)sider		
12	22	5167		a) leirkarskår	7 skår, to sammenlente stkr, st.mål: 6,5 cm	Spannformet kar, grått gods med asbest(?) -magring. Dekor: parallelle rekker med knopper og små innstemplede sirkler.	Rynning 2007	C3
				b) randskår	st.mål 3 cm	Tynt, fint gods, buket kar, munningsdiam. ca. 10 cm?		
				brent leire	2 frag., st.m. 3 cm og 4,2 cm	1 stk. rødbrent leire. 1 stk. gult gods		
				hestetann	TAPT			
13	20	5168		a) beltespenne, jern og bronse	l. 6,5 cm	Skjoldtornspenne.	Gudesen 1980, s.68, som pl. 30 b	merov.tid
		5169		b) beltebeslag(?), jern og bronse	l. 3,5 cm, st.br. 2,3 cm. åpning 0,8 cm	Flatt sammenbøyd stkr., utvidelse med nagle.		
		5170		c) bronseblikk, beslag?	l. 4 cm, br. 1 cm	Sammenbrettet flatt stykke, delv. smeltet?		
				d) kniv, jern	TAPT?	iflg. Rygh: bruddstykke av knivblad		
				e) leirkarskår	3 skår	Dekor: parallelle rekker pinninstrykk	Usikker type	passer ikke i merov.t.?
					4 skår	hvorav ett randskår, mulig fra to kar		
14	19	5171		hank fra leirkar	h. 6 cm, br. 2,5 cm	Grovt gods, hank med litt av buken		
15	16	5172		bryne (sek.)	l. 5, br. 1,5 cm ty. 1,2 cm	Rektangulær form, brukket i begge ender, grå, skifrig bergart.		
16	17			dyrebein (sek.)	TAPT			
17	16	5173		leirkar	h. 10 cm, randedd. 12 cm	Knust, ca. halvdel bevar, delv. sammenlimt, godsty. 0,6 cm. Dekor: svake horisont. striper på hals, vert. striper på buk. Hank fra rand?	Bøe, 1931, s. 46, tidlig bolleform	C 1 (200-tall)

Hnr tr.	Hnr-skr.	Cnr.	grav nr.	gjenstand råstoff	mål, vekt ant.frag.	beskrivelse	referanse (og kommentarer)	datering
				leirkarskår	7 skår	bl.a.randskår, h.5,5 cm, gods ty. 0,6 cm, samme kar?		
				hank	h. 5,6 cm, st. br.2,7 cm	Hank fra annet kar, grovere gods, fra kar med hank ved rand.	Oval form som Straume 1987 gr.3a, ser.3, men særlig stor	C3/D1
18	14							
19	13	5174		a) skjoldbule, jern		Skjoldbule med spiss, noe av kragen bortrustet.	Ilkjær 1990, typ.2 (346, nr.72)	B2
				håndtraksbeslag, jern	l. 17,5 cm	Jevnbredt, den ene enden avbrutt, bevart ende med 2 nagler, dekor: tversgående linjer, vinkellinjer	Ilkjær 1990 typ. 3a	
		5175		b) lanse, jern	l.12,3 cm, st.br. 2,3 cm	Som R 204, falens st.d.1,8 cm	Ilkjær1990 typ.3a	
		5176		c) remspenne, jern	3,5x1,8 cm	Rekt.form, spinkel, torn l.2,2cm		
							Våpensettet: Grieg, 1926 gr. III Bemmann 1994 s.560 Ilkjær 1990 s.278, 346, nr.72	e.rt.slutt B2
20	12							
21	15							
22	11	5177		a) nøkkel, jern	l. 7,5	som R 162	Kristoffersen 2000:112ff	e.ja (fvt.?)
		5178		b) 2 beslag, jern	l. 3,3 cm, br. 1,4 cm	2 flate rekt. stykker m. linjer langs kanten, sammenføydd av to nagler, 8 cm avstand mellom stykkene = naglelengde.	Som Herteig 1955, fig. 5 e,f (C28443)	
23	10							
24	8	5179	I	a) skjoldbule, jern	d.15,5, h.4 cm	Som R 221	Bemmann 1994, typ.IVb Ilkjær 1990 typ.6a e. 8d(C2)	
		5180		b) spyd, jern	l.34,5 cm	Fal, diam. 2,3 cm, agnorer, bøyd.	Grieg 1926. VIII, Fett nr. 48 Bemmann 1994: 516, typ. Svennum Ilkjær 1990, typ. 6 (Svennum)	5.årb. C1
		5181		c) skjoldkantbeslag, jern	c. 30 frag.	st.l. 8,5 cm, br. 1 cm. 5 stkr. m. nagler av bronse(?)		
				d) håndtraksbeslag, jern	st.l. 3,5 cm	Brukket, ene ytterdel bevart, tresidig form m. en nagle.	Bemmann, 1994, typ. IIIa Ilkjær 1990, typ.5c (eller 5a?)	

Hnr tr.	Hnr-skr.	Cnr.	grav nr.	gjenstand råstoff	mål, vekt ant.frag.	beskrivelse	referanse (og kommentarer)	datering
							Våpensettet: Herteig 1955, s.181: Grieg 1926, VIa. Bemmann 1994:516,By-gruppe Ilkjær 1990, B1:346, nr. 70	250-300 C1b-C2
		5182a	II	e) leirkar, fragm.	Bevart h. 7 cm	Knust, del av buk/bunn, hank v. rand, dekor: negleintrykk i rekker dekker buken (br.0,9, som min pekefinger)	"Det lille kokekar"? Straume 1987 gr. 1 (ikke sot innvendig)	C2, D
		5182b	III	f) leirkarskår	bunnparti d.7 cm	Grovmagret, rødgult gods, sammenlimt bunn.		
25	7	5183	I	a) leirkarfragment	7 skår, limt. h.11-12 cm, randd c.13 cm	Hankekar, usikker plassering av hank, gods ty. 0,6 cm. dekor på buken: felt med vertikale streker og pinneinntrykk.	"det lille kokekar"? (ikke sot innvendig)	
				kleberskår	st.m.6,6 cm, ty.0,7 cm	buet form, ty. 0,7 cm, brent?		
		5184	II	b) leirkar, sammenlimt	h.10,5 cm, randd. 14 cm,	Hank nede, gods ty.0,5 cm, dekor på skulder: felt m. sikksakk bånd avgrenset av horisontale streker.	Bøe 1931 s.82, s.81,fig.109 Straume 1987, gr. 3a, ser 1	Tidl.300 C2 (250-320)
		5185	III	c) leirkar, sammenlimt	h.13 cm, randd.11,5-12 cm	Hank nede, gods, ty.0,5 cm, dekor: som C5184, + groper, også på buk, strekdekor på hank.	Straume 1987, gr. 3a, ser.2	C2-C3 (2/300-400)
		5186		d) hårnål, jern	l. 16,2 cm	Nær R 274, øvre del har 5 vulster, spiss brukket, rustklump i toppen.		
		5187		e) knivblad, jern	hel l. 11,3 cm, tange 5,8 cm	Ytterste spiss mangler.		
		5188		f) spinnehjul? Vekt-lodd? bronse?	42 g	Sylinderform, hull i midten.		
		5185	IV	g) hårnål, jern	6,5 cm	Brukket, spissen bevart. Ligger sammen med C5185, men de er funnet i forskjellige graver.		
26	1	5189		Kam, gevir	2 frag., h.5cm 5 g	Ertlagskam, ca. halvdel, flatedekor på begge sider.	Ilkjær 1993, typ. 1c	B/C1
27	2	5190		a) fibula, jern	l. 6,2 cm	"kraftig profilert fibula" (trompetfibula).	Almgren 1897, taf. IV, nr.76, gr. IV (typeeks.)	B2
		5191		b) krumkniv, jern	l. 8,8 cm	Opprullet skaftende, dekor på skaftet: 5 doble tverrlinjer.		
28	3	5192		leirkarskår	2 frag. st.m. 2,6 og 4 cm	Del av bunnskår, gods ty. 1,1 cm, negleintrykk.		
29	4							

Hnr tr.	Hnr-skr.	Cnr.	grav nr.	gjenstand råstoff	mål, vekt ant.frag.	beskrivelse	referanse (og kommentarer)	datering
30	5	5193		a) kam	h.2,4 cm, 3,2g	Ertlagskam, ca. halv, relieffdekor på begge sider.	Ilkjær 1993, type 1b	B1-B2
		5194		b) sigd, jern	kordelengde 14 cm	R 144 (typeeks.), ytterste spiss og skaft avbrutt.		
		5195		c) kniv	TAPT, l.ca.15 cm	Iflg. Rygh: nagle gjennom tangen.		
		5196		d) synål, jern	l.12,6 cm hull 0,8 cm	R 173 (typeeks.), ytterste spiss avbrutt, spissvalt hode og hull.		
31	6							
32	9	5197		a) kam	l.5,3 cm, 9g	Usammensatt, hel, men tenner brukket, flatedekor på begge sider og rygg.	Ilkjær 1993, type 1c	B/C1
		5198		b) torn	l. 6,7 cm	Torn til spenne, hull i ene ende.		
33	29							
34	30							
35	31	5199		a) nøkkel m. ring	l. 14 cm	Som R 161. Ringd.2 cm, stangen fasettert med vulstdekor på midten.	Kristoffersen 2000:112ff	e,ja (fvt?)
		5200		b) nøkkel	l.7,7 cm	R162 (typeeks.) tvsnitt kvadratisk hode, smal rekt. stang.	Pl.21508/4?	
				c) 2 beslag (låser?)	TAPT?	Iflg. Rygh firkantet plate m. hull i midten, m.2 nagler og m.4 nagler.	Beslag m.2 nagler avb. i Innb. 1870, Pl. II, fig.10	
36	32			eggstein	TAPT			
37	33	5202		leirkar	h.10,5 cm, randdiam.12 cm	Hank v. rand, sotet, innvendig svart sotet, matskorpe, godsty.0,5 cm. Dekor: pinneintrykk i rekker på hele kroppen.	"Det lille kokekar" Straume, gr.1	C2-D1
		5203		leirkar	h.7,2 cm, randdiam.10,5 cm	Hank nede, mørk grått gods, ty.0,5 cm. Dekor på skulder/ hals: parallelle horisontale streker i to bånd. Strekkdekor på hank (løs).	Bøe 1931, s.79, fig.103 Straume 1987, gr.3a, ser.1	C2, 250-320
38	34			slagg	TAPT			
39	35	5204	II	leirkar	h.11,3cm, randd.13 cm delv knust, sammenlimt	Hank nede, bolleform, godsty.0,5 cm. Dekor skulder: horisontale striper i bånd og skrårstriper. V-striper på hank	Straume 1987, gr.3a, ser.1 (tidlig type)?	200-300 t C1-2
40	36							
41	37	?		sigd	TAPT			

Hnr tr.	Hnr-skr.	Cnr.	grav nr.	gjenstand råstoff	mål, vekt ant.frag.	beskrivelse	referanse (og kommentarer)	datering
42	38							
43	39							
44	40	5205		a) sigd	korde lengde 10,3 cm			
		5206		b) krumkniv	l. 9,3 cm	R 142 (typeeks.), opprullet skaiftende		B
		5207		c) nål (tapt?)		Iflg. Rygh l. 5,5 cm (2 1/6 tomme) prydet med inntrykte ringer øverst. I magasinet: åpen ring med opprullet ende, d. 4,5 cm		
45	41							
46	42							
47	43							
48		5208		a) skjoldbule	h. 10,3 cm, d. 12,7 cm	Kremmerhusform, 3 nagler bevart R 218 (typeeks.).	Grieg 1926, s. 49, fig. 34-gr. 1a Ilkjær 1990, typ. 1	1/beg. 2. årh.
				håndtaksbeslag	l. 14,9 cm	Rektangulært, brukket, ene ende mgl., 2 naglehull, 1 nagle bevart.	Ilkjær? Ikke i katalogen	
		5209		b) lanse	l. 12,4 cm	Skadet fal, R 204 (typeeks.)	Ilkjær 1990, type 20	
		5210		c) spyd	l. 11,5 cm	En mothake, 2 naglehull i falen.	Ilkjær 1990, type 6	
49							Våpensettet: Herteig 1955 s. 177: Grieg Ia Ilkjær 1990 B.1, s. 346, nr. 71	e.rt. B1-B2
50		5213	I	a) leirkar	h. 11 cm, randdiam. 12 cm	Hank nede, gods ty. 0,5 cm. Dekor på skulder: buer og innstemplet groper, horisontale og vertikale streker	Straume 1987, gr. 3a, ser. 2	Slutt C2, særlig. C3
				hank	1 frag. br. 2 cm	tilhører et annet kar, grågult gods.		
		5211	II	b) skjoldbule	h. 8 cm, diam. 15,5 cm	Noe skadd, 2 nagler bev.	Herteig 1955, s. 181 Grieg 1926, gr. VIa Ilkjær 1990, type 8ad?	y.rt. C2-C3
				håndtaksbeslag	l. 14,2 cm	Skadd i begge ender. R 222	Type?	
		5212		c) 2 kniver	l. 20,3 cm og 18,3 cm	Noe forrustet, spiss mgl. på den korteste.		
			III			Hop brente bein uten gjenstander.		
			IV	d) remspenne	TAPT			
		5214	IV	e) tetningskitt	7 biter, l. 2,3-5 cm	Tydelige avtrykk av kar.		

Hnr tr.	Hnr-skr.	Cnr.	grav nr.	gjenstand råstoff	mål, vekt ant.frag.	beskrivelse	referanse (og kommentarer)	datering
51		5214b	?	hestetann	l. 1,4 cm, br. 2 cm	Ubrent. Funnet nær centrum.		
		5215		skår av spannf. kar	13 skår, st.h. 10,5 cm, diam ca.11 cm	Sylinderform, deler av side og bunn limt, randskår. Lyst grågult gods, ty.0,6 cm. Dekor: pinneinstrykk, parallelle skrålinjer. Bunnskår; diam.c.9,5cm	Rynning 2007	D1
52				slagg (?)	TAPT			
				hank	TAPT			
				remspenne	TAPT			
53								
54		5216		leirkarskår	7 skår, st.m. 2,8-4,5 cm	Trolig fra samme kar, 1 randskår, gods ty.0,4cm. Linjedekor. Fortykkelse, del av bulevase?		
55								
56				hestetann	TAPT			
57		5217		a) kam	1,3 cm, 2,2g	Ertlagskam, ca. halve, flatedekor på begge side (ulik).	Ilkjær 1993 typ. 1c	B/C1
				b) flatt stykke, bein	st.m. 2,5 cm, 1,9g	halvsirkelformet flatt stykke, brukket.		
58								
60		5218		a) leirkarskår	ca. 20 skår	Noen sammenlimt. Mulig fra 2 kar. Grovt, sprøtt gods, rødgul m.mørk kjerne, magret m.kvarts? Bunnskår og randskår, ty. opp til 1,2 cm.		
				b) kleberskår	3 skår, st.m. 1,3-3,3 cm	Svært sprø, trolig brent, ty.0,9 cm	Iflg. Rygh: stykke av liren, fin buket urne av kleber	
				c) bennål	TAPT?	Iflg. Rygh en tykk tilspisset pinne (på katalogkort: usikker begjennstand)		
				slagg (?)	TAPT			
61		5219		ring med nål, jern (sekundær?)	nål 1,2,5, ringdiam. 2cm			
62		5220		a) skår av spannf. kar	5 skår	Sylinderform, lys grått gods, ty.0,5 cm, bunnskår, d.9 cm, dekor: vertikale hullkiler.	(Bøe 1931 s. 177) Rynning 2007	C3 D1/D2a
				leirkarskår	8 skår diam.c.13 cm	Fint gods, ty. 0,4 cm, 3 randskår		
		5221		b) hekte, sølv	d.0,7 cm	Del av hektespenne, spiral m. 3 omdreiningar, brukket.	Hines 1993, type A	ft.
				sølvfragment	d.1,5 cm	Del av samme hektespenne? ten, tykkelse som b) bøyd i halvsirkelform.		

Hnr tr.	Hnr-skr.	Cnr.	grav nr.	gjenstand råstoff	mål, vekt ant.frag.	beskrivelse	referanse (og kommentarer)	datering
63								
64								
65		5222		a) skår av 2 leirkar	8 skår, rand-diam.c.14 cm	Hank nede, mørkt, fint gods, ty. 0,5 cm, 5 randskår, litt av hank. Dekor: horisont. og vertik. linjer. Delvis glittet.		
					5 skår, rand-diam. c.13 cm	Brunt, fint gods, ty. 0,5 cm, 3 randskår, 2 skulder-skår, dekor: buede pinneintrykk, horisontale linjer.	Usikker type	
				b) leirkar	h.c.10 cm, skulderdiam. c.15 cm	Limt, omtrent halvdel bevart, trolig hank nede. Særlig tynt og fint gods, mørkgrått, ty. 0,3 cm. Dekor skulder, hals: parallelle linjer, siksakslinjer, groper i rekke langs skulderknekk.	Straume 1987, gr. 3a, ser 1 (tidlig type, 200-tall)	C2
66								

ANDRE FUNN:

Øvre Veien, mellom de nordligste haugene i åker: et sammenbøyd sverd (tapt)

C5223: spyd, vikt.t., i åker

Nedre Veien, mellom haug 1 og 2

C5224: øks, vikt.t.

C17966: sverd, vikt.t.

C17967: oval spenne, vikt.t.

FORKORTELSER: st.mål = største mål, h. = høyde, l. = lengde, br. = bredde, ty. = tykkelse, d. = diameter, c. = ca, frag.=fragment, sek. = sekundær, mgl. = mangler, e.rt. = eldre romertid, y.rt. = yngre romertid, fvt. = folkevandringstid, e.ja = eldre jernalder, årh = århundre.

LITTERATUR:

- Almgren, O. 1897: *Studien über nordeuropäische Fibelformen der ersten nachchristlichen Jahrhunderte*. Stockholm
- Bemmann, J. & G. Hahne 1994: Waffenführende Grabinventare der jüngere römischen Kaiserzeit und Völkervanderungszeit in Skandinavien. Studier zur zeitlichen Ordnung anhand der norwegischen Funde. *Bericht der römisch-germanischen Kommission*. Band 75, 283-
- Bitner-Wroblewska, A 2001: *From Samland to Rogaland*. Warsawa.
- Bøe, J. 1931: *Jernalderens keramikk i Norge*. Bergen Museums skrifter. Nr. 14.
- Fett, P. 1938 a: Beltet fra Hove og nogen andre belter fra folkevandringstiden. *Bergen Museums Årbok* 1937, nr. 5:3-15.
- Fett, P. 1938 b: Setrangbeltet og andre belter fra eldre jernalder. *Bergen Museums Årbok* 1937 nr.7:4-21.
- Fett, P 1940: Arms in Norway between 400-600 A.D. *Bergen Museums Årbok* 1938/39. Historisk Antikvarisk rekke nr. 2/1.
- Grieg, S.1926: *Hadelands eldste bosetningshistorie*. Skrifter utg. av Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo. I Hist.- Filos. Klasse. 1925. No. 2. Oslo.
- Gudesen, H.G. 1980: *Merovingertiden i Øst-Norge*. Varia nr. 2. Oslo
- Herteig, A.E. 1955: *Bidrag til jernalderens busetningshistorie på Toten*. Skrifter utg. av Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo. II Hist.- Filos. Klasse. 1955. No. 1. Oslo.
- Hines, J. 1993: *Clasps. Hektespinner. Agraffen*. Stockholm.
- Hougen, B. 1932: Jaktfunn fra dalbygdene folkevandringstid. *Universitetets Oldsaksamling. Årbok* 1930, 51-87. Oslo.
- Ilkjær, J. 1990: *Illerup Ådal 1-2. Die Lanzen und Speere*. Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter 25. 1-2. Højbjerg.
- Ilkjær, J. 1993: *Illerup Ådal 3. Die Gürtel*. Jutland Archaeological Society Publications XXV:3. Århus. (Textband und tafelband)
- Kristoffersen, S. 2000: *Sverd og spenne. Dyreornamentikk og sosial kontekst*. Studia humanitatis Bergensia.
- Petersen, J. 1916: *Gravplassen på Store Dal i Skjeberg*. Norske Oldfunn I. Oslo.
- Reichstein J. 1975: *Die Kreuzformige Fibel*. Offa-Bücher. Neue Folge, Band 34. Neumünster.
- Resi, H.G. 1986: *Gravplassen på Hunn i Østfold*. Norske Oldfunn XII. Oslo.
- Rynning, I.Cunen 2007: *Spannformede kar på Østlandet. Produksjon, distribusjon, kommunikasjon*. Upubl. hovedfagsoppgave. Universitetet i Oslo
- Schetelig, H. 1905: Spandformede lerkar fra folkevandringstiden. *Foreningen til norske fortidsminnesmærkers bevaring. Aarsberetning for 1904*, s.42-91. Kristiania.
- Schetelig, H. 1906: The cruciform brooches of Norway. *Bergen Museums Årbok* 1906. No. 8.
- Schetelig, H. 1910: Smaa bronsespænder fra folkevandringstiden. *Oldtiden* 1910, s. 51-99.
- Straume, E. 1987: *Gläser mit Facettenschliff aus skandinavischen Gräbern des. 4 und 5. Jahrhunderts n. Chr.* The Institute for Comparative Research in Human Culture. Serie B. Skrifter LXXIII. Oslo.
- Thomas, S. 1960: Studien zu den germanischen Kämmen der römischen Kaiserzeit. *Arbeits- und Forschungsberichte zur sächsischen Bodendenkmalpflege* 8.
- Undset, I: 1880: Fra Norges ældre jernalder. *Aarbøger for nordisk Oldkyndighet*, 89-184.

8.1 b Oluf Ryghs utgravninger 1875. Funnkatalog

Haug nr. trykt = nr i trykt innberetning. Haug nr. skr. = nr. i håndskreven tilvekt (museums katalogen).

Haug nr.	haug nr. trykt	Cnr.	grav nr.	Gjenstand råstoff	Mål vekt	beskrivelse	referanse	datering	bein best.
1	3	7505		tetningskitt	2,4g	17 biter, st.mål 1-2 cm			V, K
4	5	7506		kam, (reinsgevir?) bronseklump	1. 3,4 cm, 2,2g	Usammensatt, halvdel, 2 frag.som hører sammen. Del av rygg og tenner. Tosidig dekor. Relieff, gj.brutt. Bronse smeltet på bein (tapt?).	Ilkjær 1993, 1 a/b. Martens I, 1969., s.21,fig.3, Haug 11	B1+B2. Seint 1. årh.	V
5	6	7507	I	a) krumkniv, jern 4 jernfrag.	1.10 cm St.m. 1-3,5 cm	Skaftenden brukt, var opprullet mot eggen (iflg. Rygh), l. 11 cm Flate biter.	Som R 142		V, K?
		7509		b) fibula, bronse	1.3cm, 8,8 g	Båndformet u.dekor, krave v.spiral Spiral og nål mangler.	R 230 (typeeks.) Resi 1986, 32 Almgren 1897, gr.V,fig.120 Martens I., s.22,fig-4a,Haug 3 Straume 1998, s.439	Resi: B2 2. årh. B2	
		7510		c) kam, (reinsgevir?)	1.3,3cm, 4,7g	Usammensatt, 2 frag. som hører sammen. Tosidig dekor. Antydte relieff.	Ilkjær 1993, 1 (287: B2)	B2	
		7537b		del av kam	h.1,6, br.1,1 cm, 0,64g	1 fragment, dekor: punktsirkel forbundet m. linje. Funnet blant brente bein, i mag. merket: Haug 6a C 7537b, tilsv. haug 5. Kan høre til C 7510, jfr. tegning.			
6			II	(brente bein uten oldsaker)					V, M?
7	8	7511		a) krumkniv, jern		Tvunnet skaft	Som R 142	B?	
8	9	7512		b) jernstk..m. nagle		(notat: ødelagt og tapt)			
9	11	7515	1a	a) leirkarskår, kullbiter	c.1140 g 2 g, diam. c. 18 cm?	Mange skår. Rødgul, noen m. sort innsidde (matskorpe?), grovt magret glimmer og små kvartskorn? 8 randskår, svakt utbøyd rand.			2 V, 1 M? 1 a og 1 b

Haug nr.	haug nr.	Cnr.	grav nr.	Gjenstand råstoff	Mål vekt	beskrivelse	referanse	datering	bein best.
		7516	1b	b) tetningskitt	25 g	20 biter, 2-5,1 cm, ca.35 mindre. Avtrykk.		C14tetn.kitt 200-25BC	
		7517	II	c) tetningskitt	17,5 g	32 biter 1,5-3,4 cm, ca. 40 mindre. Avtrykk.		C14tetn.kitt AD40-205	2 V, M+K, c og d
		7518		d) skjoldbule, jern	Indre d. 10cm		Avb. Innb. 1875, pl. IV, fig. 24 Martens I. 1969, fig. 2, Haug 10 Grieg 1926, gruppe 1a Ilkjær 1990	1.beg.2.årh B1-B2	
		7519		e) lanse, jern			R 204? Ilkjær 190, typ.6, katalog s. 346	B1-B2	
		7520		f) lanse, jern			R 204? S. 147?		
		7508		g) remspenne, jern	2x2,1 cm	Tilnærmet kvadratisk.			
		7521	IIIa	h) leirkarskår	155 g	13 skår. Rødgul, grov magring (glimmerkv?). 1 randskår, svakt fortykket rand. 1 bunnskår.			
				i) leirkarskår		Trolig sammen med C 7521			
		7522	IV	leirkarskår	207 g	c.30 skår. Rødgul, grov magring (glimmerkv?). 5 randskår, sterkt ut-overbøyd, fassettert rand. 3 skulderskår. 2 bunnskår.	Hinsch 1951, fig. 11 no 13	y.førrom.ja.	2 V, 1 K
				brent leire	6,46 g	2 klumper med avtrykk.			
				tetningskitt	0,58 g	20 biter, tilhører trolig C 7524			
				brent bein	1 bit				
		7524		l) tetningskitt	5,8 g	20 biter, 1-2 cm, 23 mindre. Avtrykk.		C14tetn.kitt 360-125BC	
		7535	V	m) kam, bein/gevir	1. 4,1cm, 4,16 g	Usammensatt, 2 frag. som hører sammen. Halvdel av ryggparti. Tosidig dekor, relieff, gj-brutt. Funnet blant brente bein, merket f.	Ilkjær 1993, 1 a/b	B1-B2	2 V, M?
10	10	7513	I	a) leirkarskår	218 g	Ca. 20 skår, rødgul, grovt magret (glimmerkvarst?).			1 V (bjørn)
		7536		b) beinnål?		Funnet blant br. bein. Tap?			1 V, K?

Haug nr.	haug nr.	Cnr.	grav nr.	Gjenstand råstoff	Mål vekt	beskrivelse	referanse	datering	bein best.
		7514	II	c) kam	1,4,1 cm, 4,16g	Usammensatt, halvdel, 2 frag. som hører sammen. Ryggparti og tenner. Tosidig dekor, relief.	Ilkjær 1993, 1 b	B1-B2	
11	12	7537		slagge kam	br.1 cm, h.1,5cm, 0,7g	Tapt? Trelagskam. 2 frag. som hører sammen, del av tannparti. Funnet blant brente bein.	Ilkjær 1993, 3	C?	V
		7537 c		1 leirkarskår	4,3 cm, 17,2g	1 skår, rødgul, grov magring.			
		7537 d		2 skår	St.m. 2,2 cm, 5,8g	Rødgul, grov magring, merket Haug 12 c, <i>kan være fra haug 11</i> , selv om det bare nevnes ett skår i skr. protokoll og i trykt innber.			
		7537 e		Bit av kam? <i>Usikker tilhørighet!</i>	St.m. 1 cm, 0,54g	Dobbel punktsirkel og bucom. Splittet på langs. Funnet blant brente bein, merket Haug 9 (tilsv. haug 8). Passer ikke kam 7535 i haug 9, kan være fra haug 8, men <i>ingen oppl. om funn i innb.</i> <i>Kan tilhøre trelagskammen?</i>			
17	20	7523		leirkarskår	St.m. 8,8cm, st.ty. 1,2cm, 79,2g	Grovt, grågul ytterside, gråsort innside, avskalling.			

C7535, 7356, 7537 er funnet etter utgravningen blant de brente beina, men det er ikke alltid klart fra hvilken grav. I den skriftlige innberetningen (museumsprotokollen) er opplysninger som indikerer hvilken grav beina hører til. Beinbestemmelser ved P. Lahtiperä, 1980, Zoologisk Museum, Bergen, se kpt. 4.1 om flatmarksgravene. V = voksen, K = kvinne, M = mann.

Kam-råstoff bestemt av R. Lie og A.K. Hufthammer, se kapt. om kammer i kpt. 4.2.1.

C14-dateringer fra Haug 9:

Grav IV, tetningskitt (C7524): BP 2190±70, kal. 1 s. 365-125 BC (Tua-2588). Flatmarksgrav

Grav 1b, tetningskitt (C7516): BP 2105±70, kal. 1 s. 200-25 BC (Tua-2586). Flatmarksgrav

Grav II, tetningskitt (C7517): BP1905±70, kal 1 s. AD 40-205 (Tua-2587). Sekundærgrav

LITTERATUR:

- Almgren, O. 1897: *Studien über nordeuropäische Fibelformen der ersten nachchristlichen Jahrhunderte*. Stockholm.
- Grieg, S. 1926: *Hadelands eldste bosetningshistorie*. Skrifter utg. av Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo. I Hist.- Filos. Klasse. 1925. No. 2. Oslo.
- Hinsch, E. 1953: Førromersk jernalder i Norge. Nordiska Arkeologmøtet I 1951. *Finska Fornminnesföreningens Tidskrift* LII:I, 51-71. Helsinki.
- Ilkjær, J. 1990: *Illerup Ådal 1-2. Die Lanzen und Speere*. Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter 25. 1-2. Højbjerg.
- Ilkjær, J. 1993: *Illerup Ådal 3. Die Gürtel*. Jutland Archaeological Society Publications XXV:3. Århus. (Textban und tafelband)
- Martens, I. 1969: Gravfeltet på By i Løten, Hedmark. *Universitetes Oldsaksamling, Årbok* 1965-1966: 11-148. Oslo.
- Resi, H. Gjøstein. 1986: *Gravplassen Hunn i Østfold*. Norske Oldfunn XII. Oslo
- Straume, E. 1998: Fibeln der römischen Kaiserzeit aus Norwegen – der Stand der Forschung. *100 Jahre fibelformen nach Oscar Almgren*. Internationale Arbeitstagung 25.-28. mai 1997, s. 437-451. Kleinmachnow, Land Brandenburg. Wünsdorf.

8.2 KOMMENTARER TIL GRAVFUNNENE FRA O. RYGH'S UTGRAVINGER (SE KPT. 4.2.1).

VÅPEN

Våpnene er behandlet av Jørgen Ilkjær i publikasjonene om offerfunnene i Illerup Ådal, 1990. Her er referert fra oversikt s. 346. *Cnr. er riktig referanse, men noen haugnumre er her feil (riktig nr. i parentes):*

N Bråten Høy 24, C5179-82. Type: spyd:6, skjoldbule: 6a, håndtak 5c. Dat: C1b-C2. Gr. 7

Litt: Herteig 1955.s.181, Fett 1938 nr. 48.

N Bråten høy 48, C5208-10. Type: spyd 20, lanse 6, skjoldbule 1. Dat: B1-B2. Gr. 1

Litt: Grieg 1926, s.49, abb,34, Herteig 1955, s.177.

N. Bråten 2, C5174-76 (= haug 19/1870). Type: lanse 6, skjoldbule 2, håndtak 3a. Dat: B2. Gr.2. Litt. Herteig 1955 s. 177.

N Bråten 7, C 7518-20 (= Haug 9/1875). Type: lanse 6, skjoldbule 1. Dat: B1-B2. Gr. 1

Haug 50/1870, som bare inneholder en skjoldbule, er ikke i Ilkjærs katalog, men datering av typen passer bra med et leirkar fra samme haug, men som muligens tilhører en annen grav.

Det eneste funnet som ikke så lett lar seg plassere er fra haug 2/1870. Det er datert svært forskjellig av ulike forfattere, jfr. katalogen. Funnet er ikke med i Ilkjærs katalog, mens det iflg. Bemann og Hahne ikke kan typebestemmes, men dateres til folkevandringsdringstid? trolig basert på den korsformete spennen (1994:516).

Noen misforståelser hos Ilkjær: Die Gürtel (1993), er oppstått pga. forvirring m.h.t. haugnummer:

På side 344 omtales funnene fra Haug 6 som krumkniv, kam og fibula (må være grav fra 1870, siden det ikke er funn fra haug 6/1875). Dette er feil, den eneste grav med denne kombinasjonen er fra haug 5/1875, og her er ikke belteutstyr. I haug 6 er flere beslag og ring med torn og er uten våpen. Beskrivelsen av en firkantet beltespenne kan passe med den fra haug 9/1875.

KAMMER

Kommentarer til tabellen.

C5197 har en uvanlig dekor og har også dekorert rygg, den har ikke det vanlige bueformete relieff, men et komplisert og til dels dypt innskåret mønster, og er av Ilkjær plassert som type 1b.

C 7535 er nå mer fragmentert enn foto i Resi 1986 pl. 37,5 som viser at kammen sannsynligvis er

type 1b. Fragmentet er så lite at typebestemmelsen er noe usikker. Det er en uoverensstemmelse mellom min typebestemmelser og Ilkjærs i Liste 33 (Ilkjær 1993/4 Tafelband).

C 7510 har relieff, dog enkelt, og jeg har derfor bestemt den som type 1b, mens Ilkjær har plassert den som type 1c. Kammen er omtalt som funn i haug 6 (Ilkjær 1993:287), som er nummeret i den håndskrevne museums katalogen, mens i den trykte innberetning er dette haug 5. Ilkjær påpeker at det trekantete relieffmønster avviker fra de øvrige bueformene, som må være grunnen til at han plasserer den som type 1c (men C5197 avviker også). Denne kammen er funnet sammen med en bronsefibula (Almgren gr. V, fig.120) som daterer graven til B2 (op.cit., se også Resi 1986:32,34), ulik typebestemmelse har derfor ingen betydning for datering. Graven inneholdt også en krumkniv. Beltespennen som omtales av Ilkjær tilhører ikke denne graven, men haug 9/grav II. Misforståelsen kommer av at spennen har Cnr 7508, et nummer som faller innimellom Cnr. fra haug 5.

Tilleggsopplysninger:

Kamfragmentene under Cnr 7535-7537 ble oppdaget ved gjennomgangen av brente bein samlet inn i 1875. I den håndskrevne museums katalogen er anført fra hvilken haug, men dette haugnummer er ikke identisk med nummeret i den trykte tilveksten. Trelagskammen har Cnr 7537, og må være den som er oppført i Ilkjærs liste 48a under Bråten (1993/4 Tafelband). Dette Cnr tilhører i den skrevne museums katalogen haug 12, i den trykte innberetningen haug 11, hvor det opplyses at det er funnet to småstykker av en "halvmåneformet benkam". Med samme Cnr er to små fragmenter som også må tilhøre kammer. Siden han opplyser at stykkene kan settes sammen, må det være trelagskamfragmentene Rygh referer til. C 7537b har i magasinet merke haug 6a, men i haug 6 er ingen funn. Haug 6 i den håndskrevne museums katalogen tilsvarer haug 5 i den trykte, og fragmentet *kan* tilhøre kammen C7510 i denne haugen (jfr. tegning hvor bitene er satt sammen). Det andre fragmentet 7537e er merket haug 9, som i den trykte tilveksten er haug 8. Her var bare 6 g brente bein, og det er kanskje ikke sannsynlig at det blant disse ble funnet et kamfragment i etterkant? Muligens stammer det fra en av de mange beinsamlingene fra haug 9 (haugnr. i trykt tilvekst).

8.3 GRAVFUNNENE FRA OLUF RYGH'S UTGRAVNINGER 1870 OG 1875. FOTOLISTE (SE KPT. 4.2.1)

Fotografer: EIJ: Eirik Irgens Johnsen, ACE: Ann Christine Eek, EH: Ellen Holthe

Haug nr/ grav nr	Cnr	Gjenstand/er	kategori	Cfnr	fotograf
1870					
1	5151-52	Skjoldhåndtak, kantbeslag	våpenggrav	25266-3	ACE
2	5153	Korsform.spenne	«	29243-112,113	ACE
	5154	Skjoldbule, 2 lanser	«	25266-11	ACE
6/II	5160	ring m.beslag	beslag mm	25267-1	EIJ
6/III	5156-59,62	Smykker (i leirkar)	smykkegrav	29267-4	EIJ
	5156	Deler av beinnål		25275-3	EIJ
	5156	Leirkar		29243-23	ACE
6/IV	5160-61	Ringer m beslag	beslag mm	25267-1 og 7	EIJ
9	5163	Fibula,	smykkegrav	29243-271	ACE
	5164	Spinnehjul		24672-10	EH
	5165	Pilspiss, sekundær		25267-10	EIJ
11	5166	Jernstift, jernstkr.		25268-1	EIJ
12	5167	Leirkarskår, spannf.	leirkarskår	25268-5	EIJ
13	5168	Skjoldtornspenne mm	belteutstyr	25268-7	EIJ
	5170	Leirkarskår	leirkarskår	25269-4	EIJ
14	5171	Hank	leirkarskår	25269-8	EIJ
17	5173	Leirkar, skår,hank	leirkar	25276-3	EIJ
19	5174	Skjoldbule, håndtak	våpenggrav	25269-10	EIJ
	5175	Spyd		«	
	5176	Beltespenne		«	
22	5177-78	Nøkkel, beslag	nøkkel, beslag	25270-3	EIJ
24/I	5179	Skjoldbule	våpenggrav	25275-07	EIJ
	5180	Spyd		«	
	5181	Kantbeslag, håndtak		«	
24/II	5182a	Leirkarskår	leirkar	25275-9	EIJ
24/III	5182b	Leirkarskår	leirkarskår	25275-11	EIJ
25/I	5183	Leirkar	leirkar	25276-5	EIJ
25/II	5184	Leirkar	leirkar	29243-88	ACE
25/III	5186, 87,88	Härnål, kniv, spinnehjul?	smykker	25275-1	EIJ
	5185	Leirkar		29243-93	ACE
25/IV	5185	Härnål (foto m. grav III)	smykker	25275-1	EIJ
26	5189	Kam	kam	25081-17	EIJ
27	5190	Fibula	redskapsgrav	29243-296	ACE
	5191	Krumkniv		29243-161	ACE
28	5192	Leirkarskår	leirkarskår	29243-109	ACE
30	5193	kam	redskapsgrav	29243-269	ACE
	5194, 5196	Sigd, synål		29243-154	ACE
32	5197	Kam	kam	29243-264	ACE
	5198	Torn		29243-163	ACE
35	5199-5200	2 nøkler	nøkkel	29243-158	ACE
37	5202	Leirkar	leirkar	29243-140	ACE
	5203	Leirkar		29243-100	ACE
39/II	5204	Leirkar	leirkar	29243-136	ACE
44	5205-06	Sigd, krumkniv	redskapsgrav	29243-159	ACE
	5207	Jernnål (usikker alder)		29243-160	ACE
48	5208a	Skjoldbule	våpenggrav	29243-148-151	ACE

Haug nr/ grav nr	Cnr	Gjenstand/er	kategori	Cfnr	fotograf
	5208b	Skjoldhåndtak		29243-151	ACE
	5209-10	2 spyd		29243-157	ACE
50/I	5213	Leirkar	leirkar	29243-104	ACE
	5213	Hank		29243-106	ACE
50/II	5211b	Skjoldbule	våpengrav	29243-145	ACE
	5211b	Skjoldhåndtak		29243-147	ACE
	5212	2 kniver		29243-155	ACE
50/IV	5214	Tetningskitt (remspenne)		29243-275	ACE
	5214b	Hestetann		29242-162	ACE
51	5215	Leirkarskår, spannf.kar	leirkarskår	29243-120	ACE
54	5216	Leirkarskår	leirkarskår	29243-110	ACE
57	5217	Kam	kam	25081-10,11	EJE
		flatt stk. av bein		25081-13	EJE
60	5218	Leirkarskår	leirkarskår, grov	29243-279, 280	ACE
61	5219	Ring m nål, jern		29243-273	ACE
62	5220-21	Sølvhektespenne+fragm.	smykkegrav	29243-107 (copy)	ACE
	5220	Leirkarskår, spannf.		29243-121	ACE
65	5222a	Leirkarskår	leirkarskår	29243-124, 125	ACE
	5222c	Leirkar, fragm.	leirkar	29243-130	ACE

Haug nr/ grav nr	Cnr	Gjenstand/er	kategori	Cfnr	fotograf
1875					
2	7505	Tetningskitt	flatmarksgrav	25081-22	EIJ
4	7506	Kam	kam	29243-267,268	ACE
5	7509	Fibula,	redskapsgrav	25081-5,6	EIJ
	7510	Kam		25081-9	EIJ
	7507	Krumkniv (+4 jernstykker)		25081-21	EIJ
	7537b	del av kam (C7510?)		25081-2,3	EIJ
7	7511	Krumkniv	redskapsgrav	29243-126	ACE
9/1a	7515	Leirkarskår	flatmarksgrav	29243-287, 288, 289, 291	ACE
9/1b	7516	Tetningskitt	flatmarksgrav	25081-29,30	EIJ
9/II	7518	Skjoldbule	våpengrav	29243-152	ACE
	7519, 20	2 spyd (lanser)		29243-128	ACE
	7508	Remspenne		25081-7	EIJ
	7517	Tetningskitt		25081-27,28	EIJ
9/III	7521	Leirkarskår	leirkarskår, grov	29243-277	ACE
9/IV	7522	Leirkarskår	flatmarksgrav	29243-283	ACE
	7524	Tetningskitt	flatmarksgrav	25081-24,25	EIJ
9/V	7535	Kam	kam	25081-8	EIJ
10/I	7513	Leirkarskår	flatmarksgrav	29243-292	ACE
10/II	7514	Kam	kam	25081-14,16	EIJ
11	7537e	Kam, fragment	kam	25081-1	EIJ
	7537	Kam, fragment		29243-108	ACE
	7537c	Leirkarskår		25081-20	EIJ
	7537d	Leirkarskår		25081-19	EIJ
17	7523	Leirkarskår	leirkarskår, grov	29243-293	ACE

8.4 FOTO AV ALLE GRAVFUNNENE FRA OLUF RYGHS UTGRAVNINGER I 1870 OG 1875

C5151-52

C5153

C5154

C5160

C5156-5158-5159

C5156

C5156

C5161

C5163

C5164

C5165

C5167

C5168

C5170

C5171

C5173

C5174-76

C5177-78

C5179-81

C5182a

C5182b

C5183

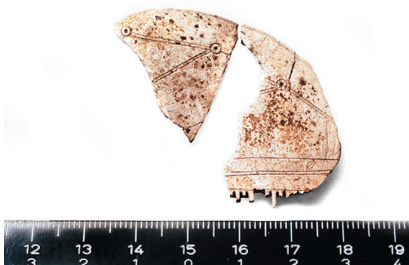
C5184

C5186-88

C5185

C5189

C5190

C5191

C5192

C5193

C5196-5194

C5197

C5198

C5199-5200

C5202

C5203

C5204

C5206-5205

C 5207
Haug 44

C5207

C5208

C5210-5209

C5213

C5213

C5211

C5212a-b

C5214

C5215

C5216

C5217

C5217

C5218

C5218a

C 5219
Haug 61

C5219

C5221

C5220

C5222a

C5222a

C5222b

C7506

C7506

CE2081_06-05_C7509

C7509

C7510

C7507

C7511

C7518

C7519-7520

C7508

C7517

C7517

C7521

C7535

C7514

C7514

C7537e

C7537b

C7537b

C7537

C 7537
Haug 11

C7537d

C7523

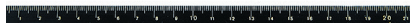
C7505

C7515

C7515

C7515

C7515

C7516

C7516

C7522

C7513

C7524

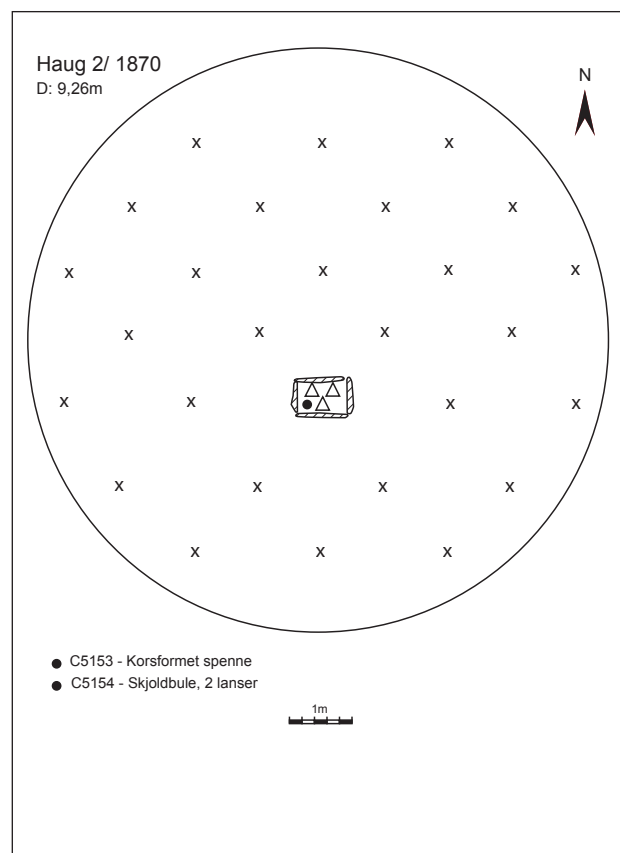
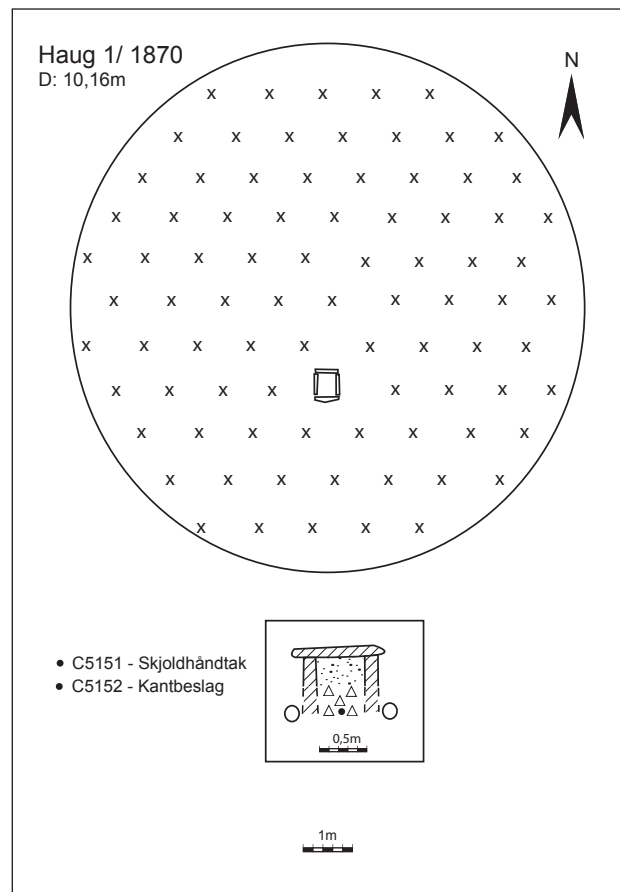

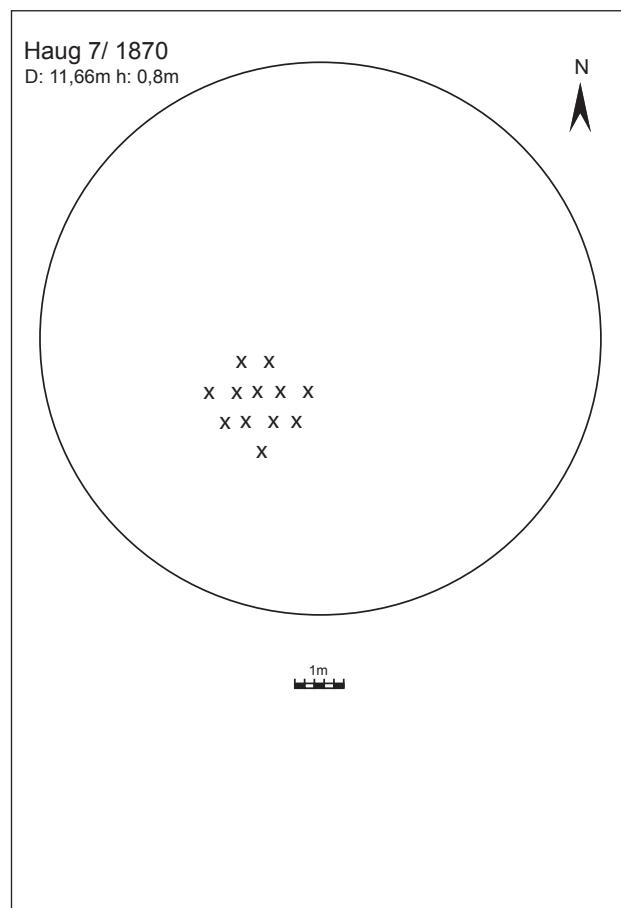
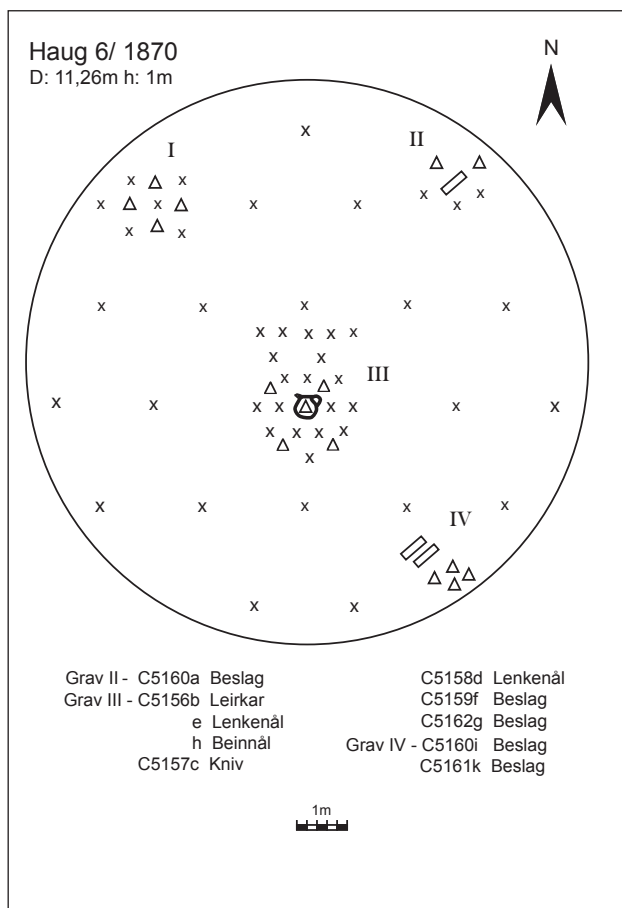
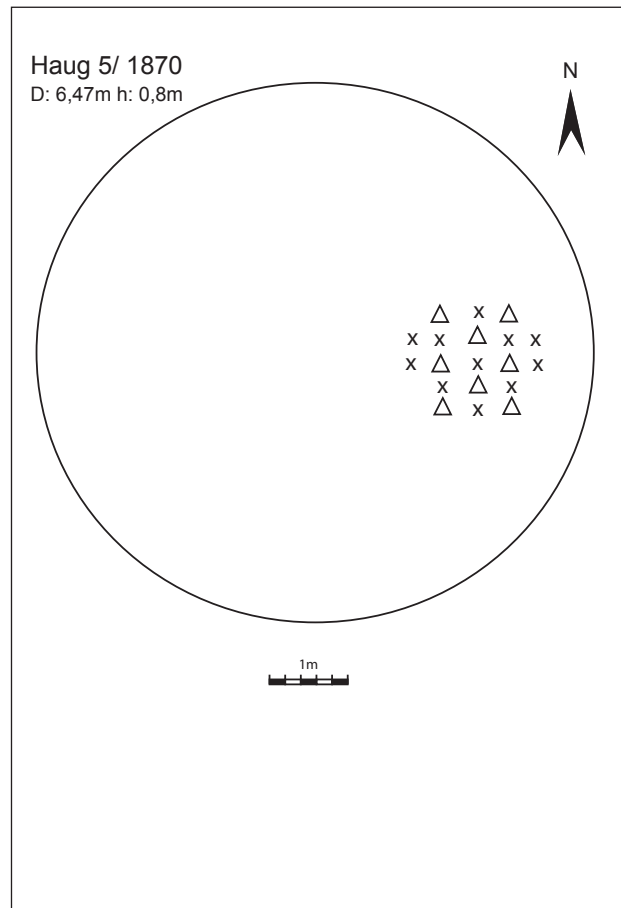
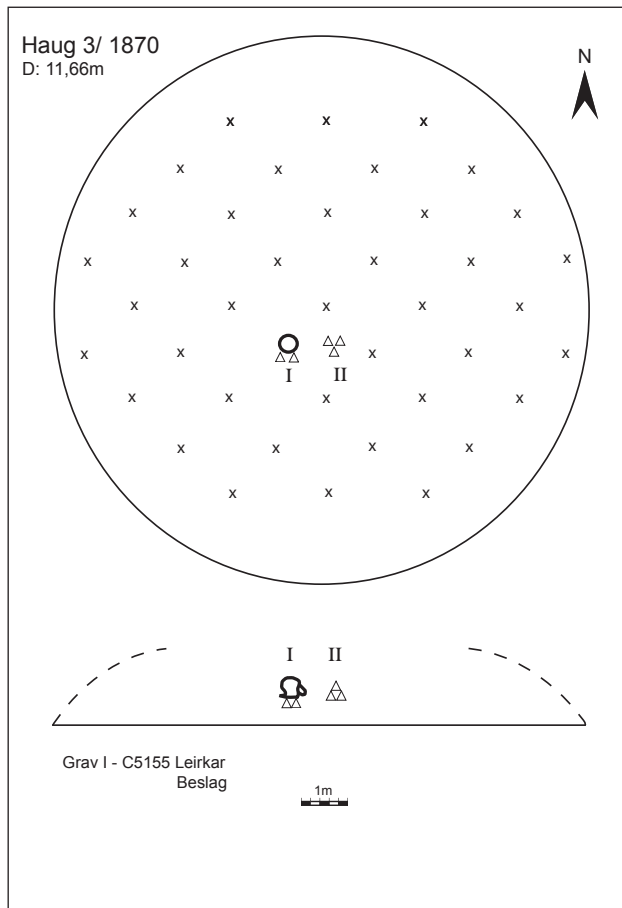
C7524

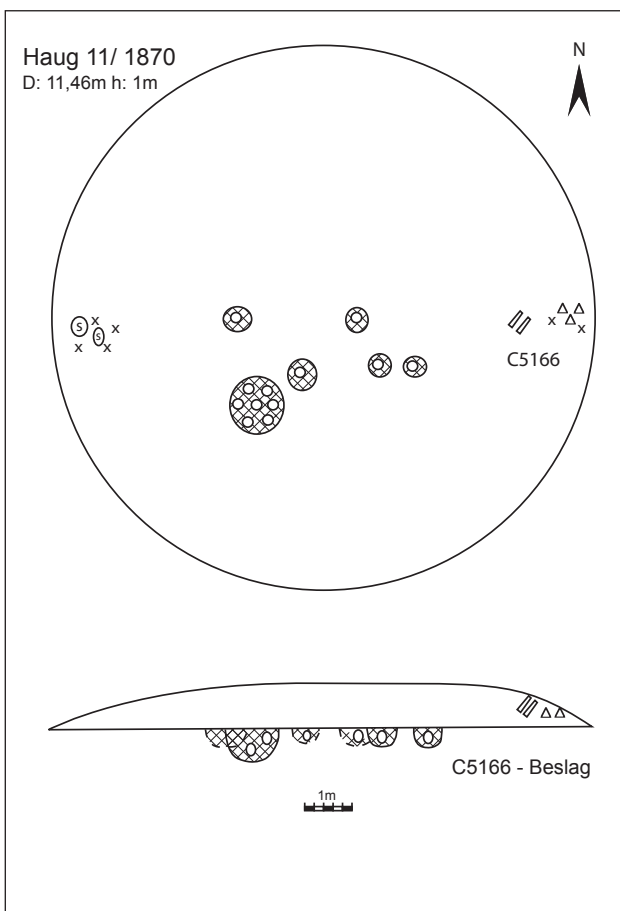
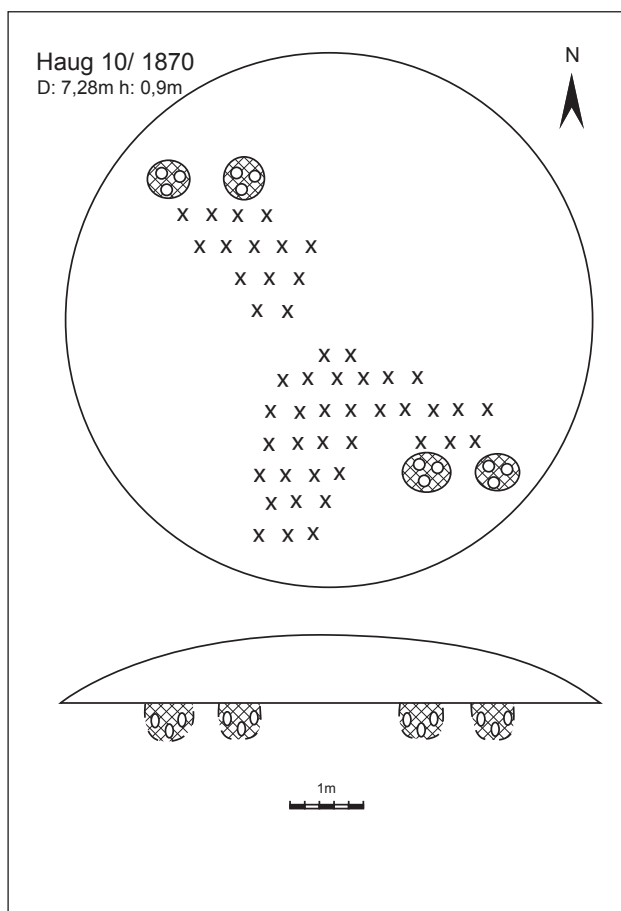
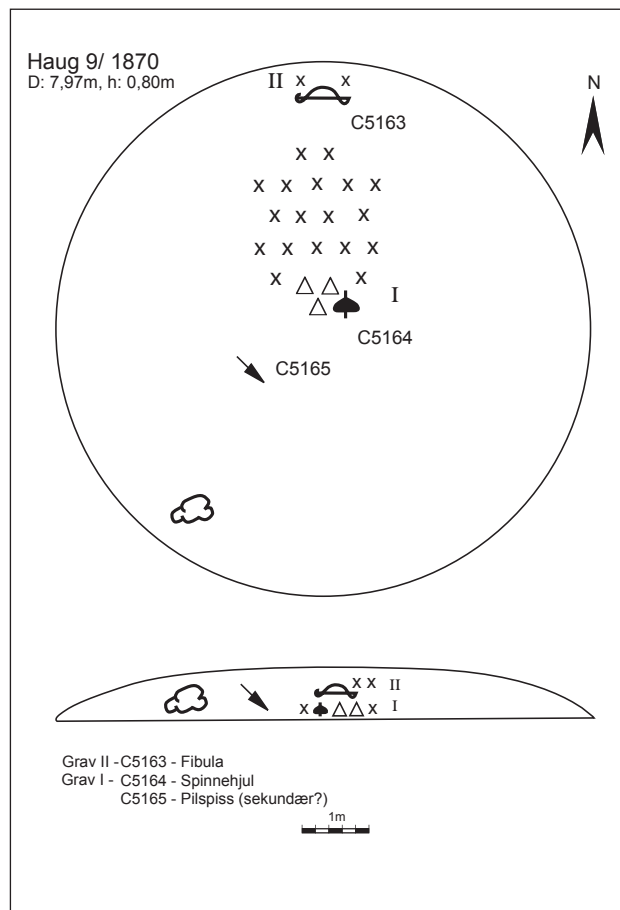
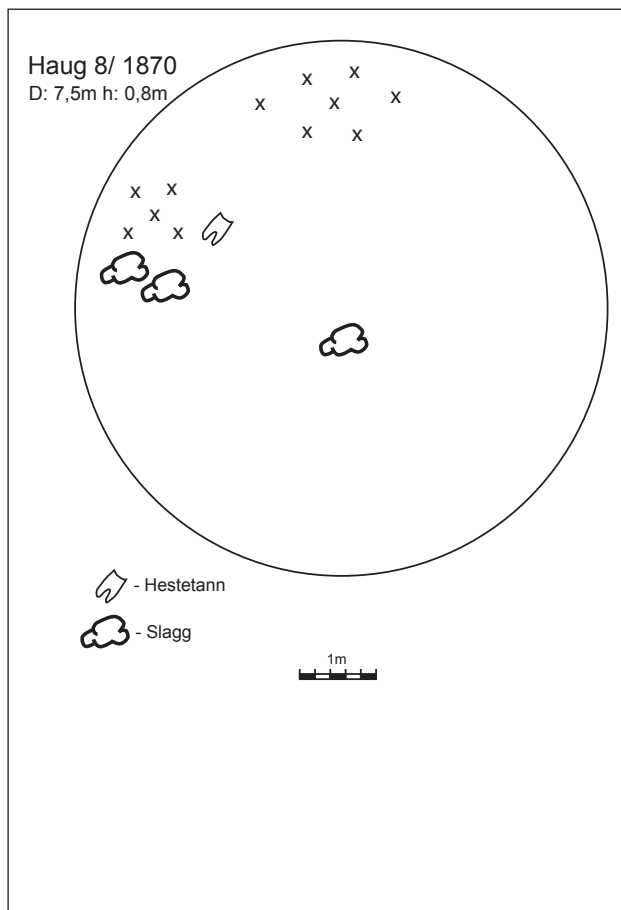
8.5 TEGNINGER AV ET UTVALG GRAVER FRA RYGH'S UTGRAVNINGER I 1870 OG 1875.
DE ER TOLKNINGER PÅ GRUNNLAG AV HANS BESKRIVELSER.

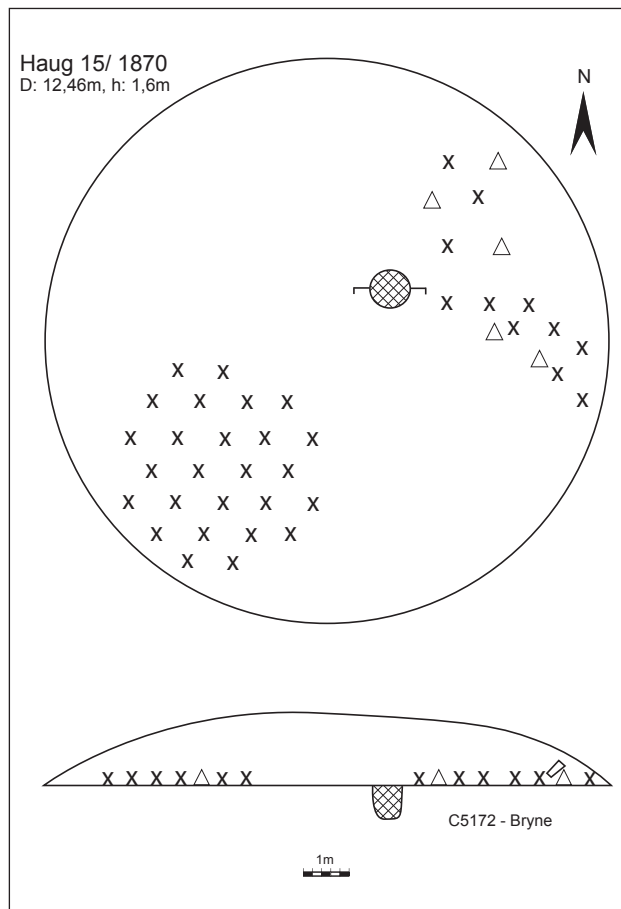
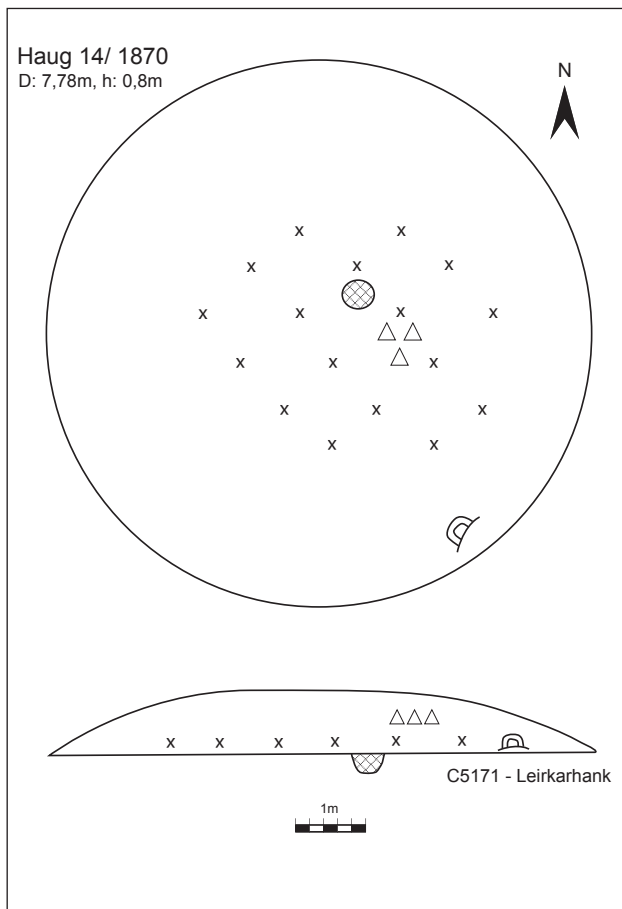
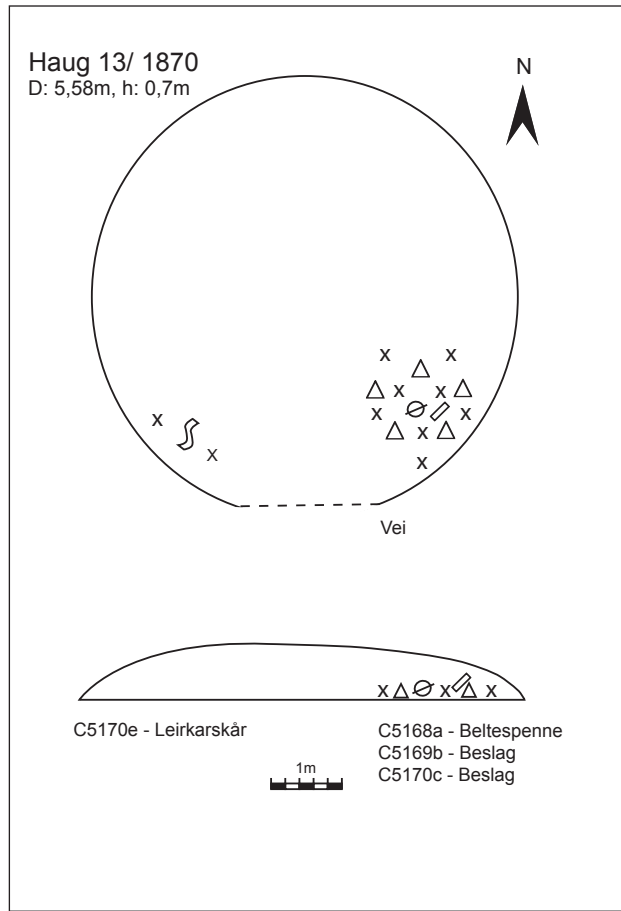
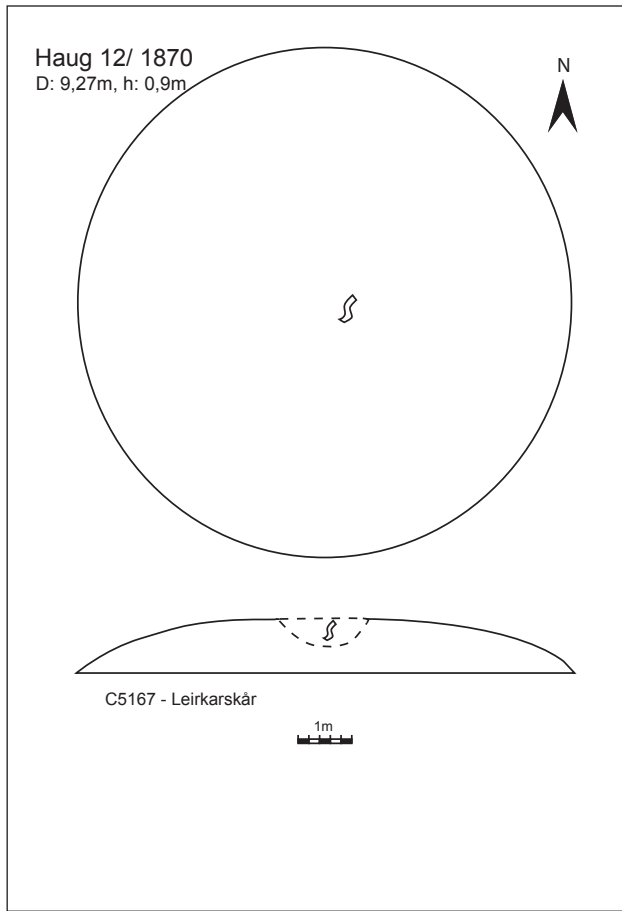
Signaturer:

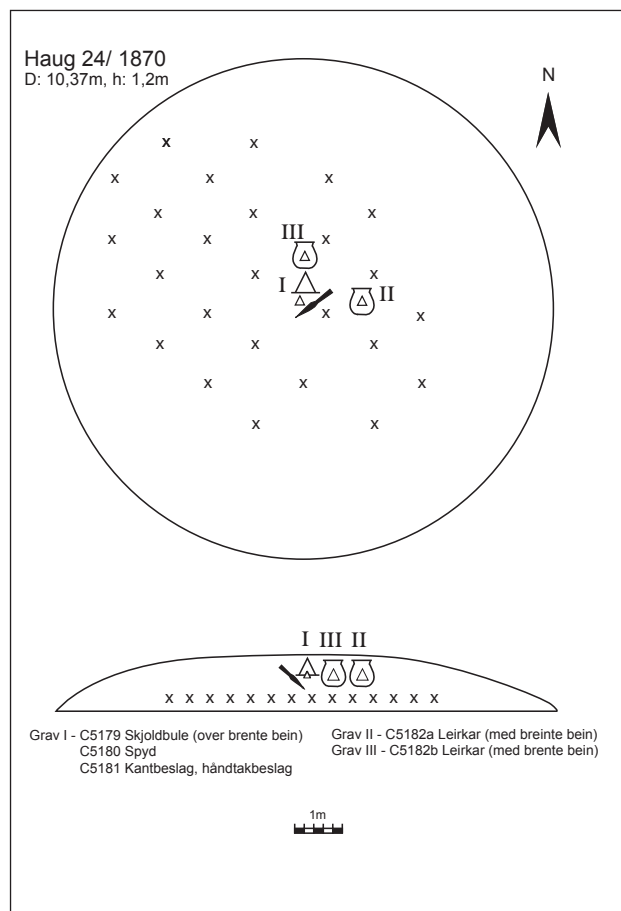
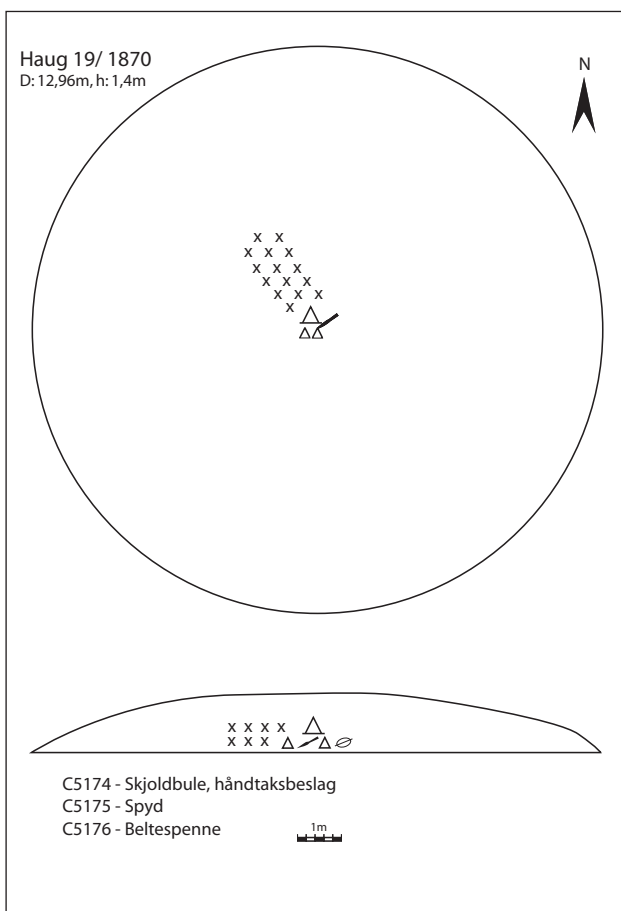
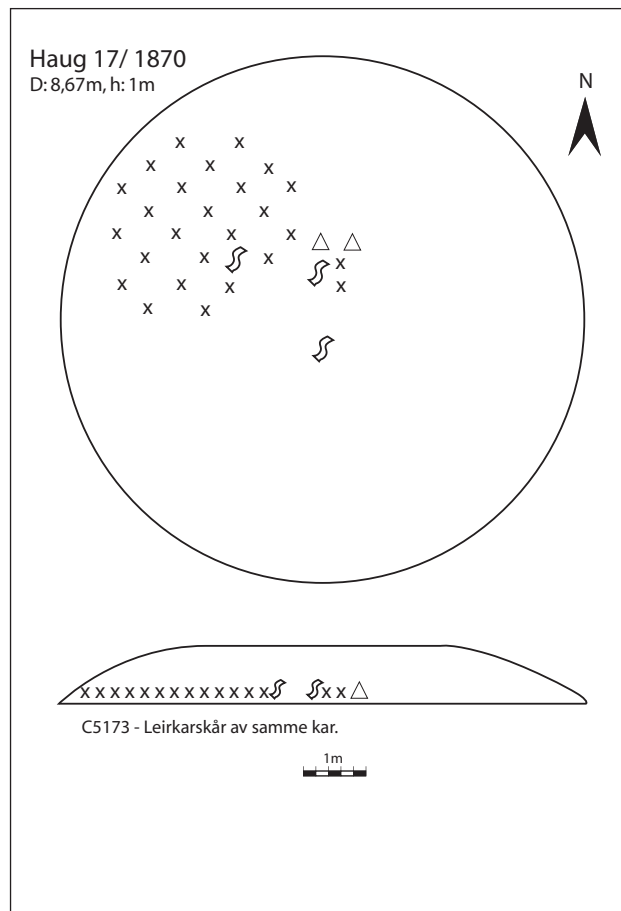
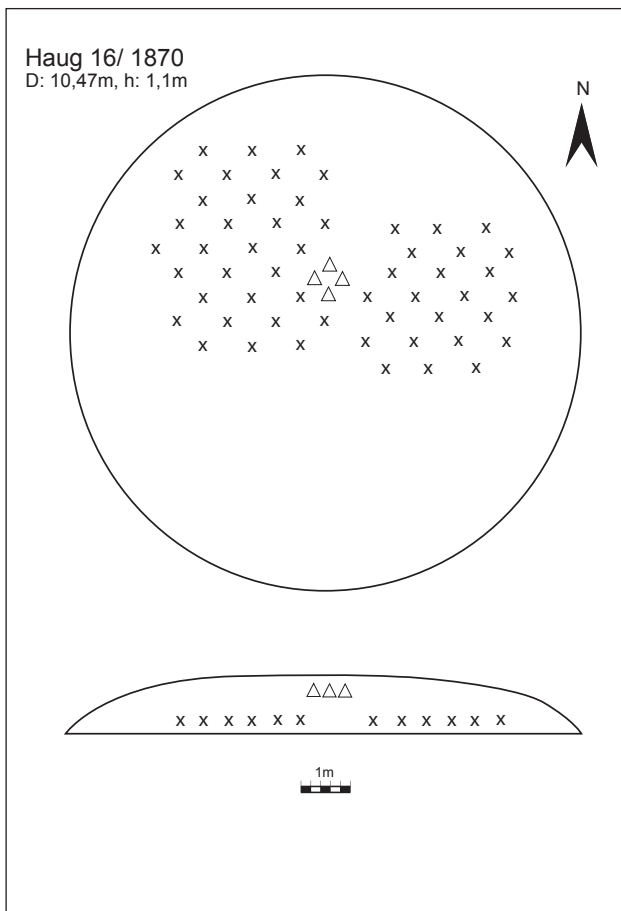
	= Skjoldbule
	= Pilspiss
	= Spydspiss
	= Fibula
	= Kam
	= Krumkniv
	= Sigd
	= Nål
	= Leirkar
	= Leirkarskår
	= Leikarhank
	= Beslag
	= Beltespenne
	= Spinnehjul
	= Nøkkel
	= Bryne
	= Andre objekter
	= Hestetann
	= Slagg
	= Tetningskitt
	= Reist stein
	= Helle
	= Stein
	= Bruddstein
	= Brent bein
	= Kull
	= Kull i grop
	= Kull og brent stein i grop
	= Aske
	= Sand
	= Brent sand

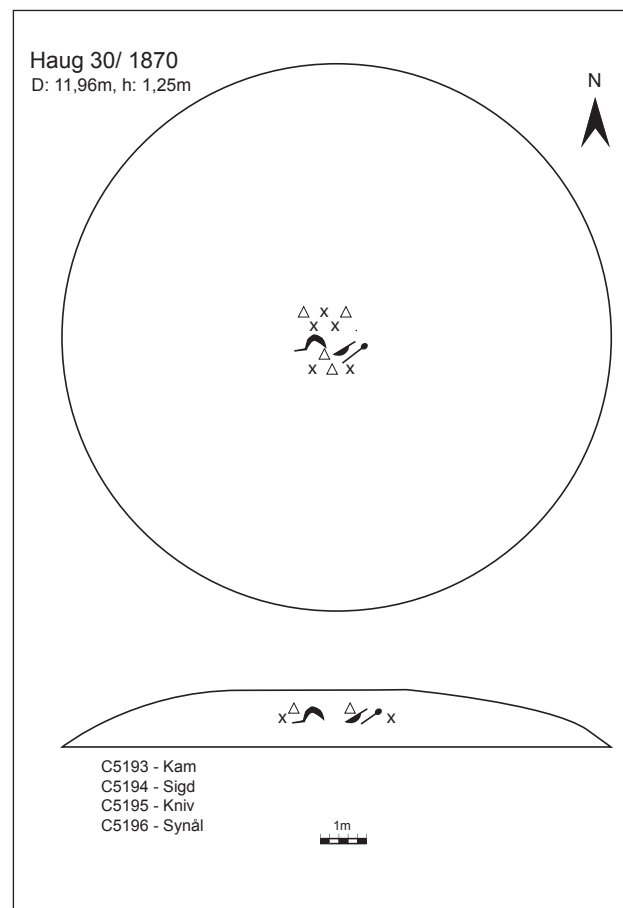
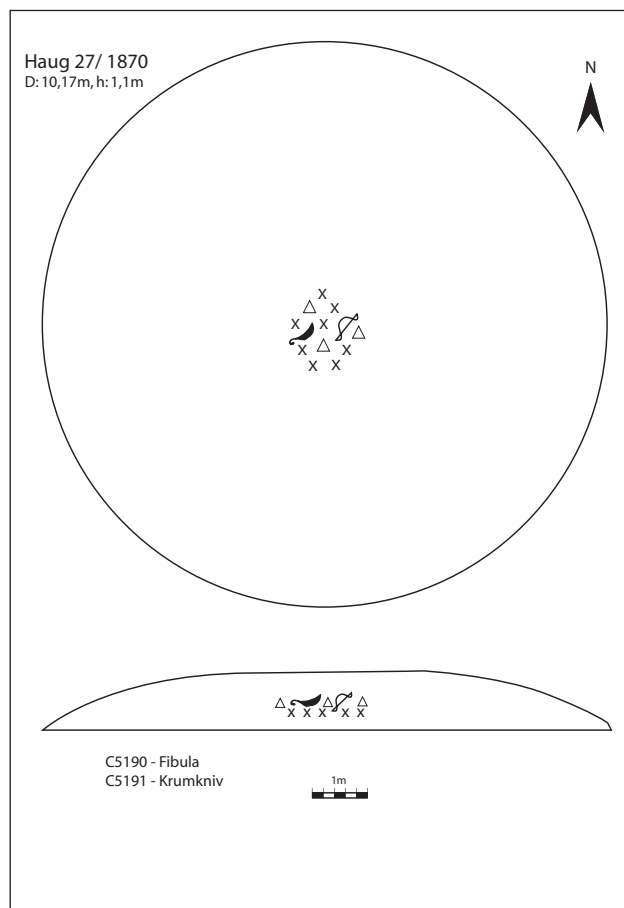
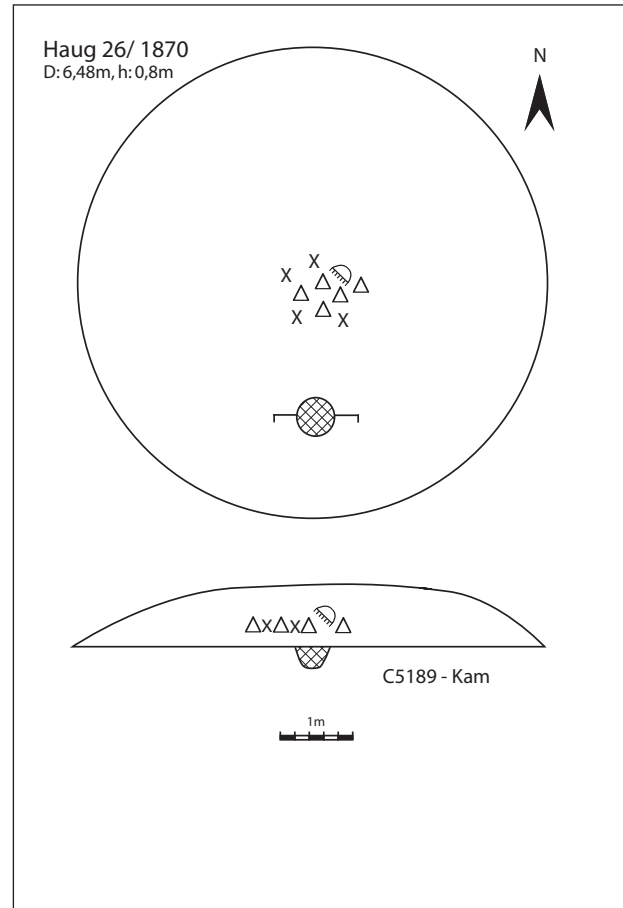
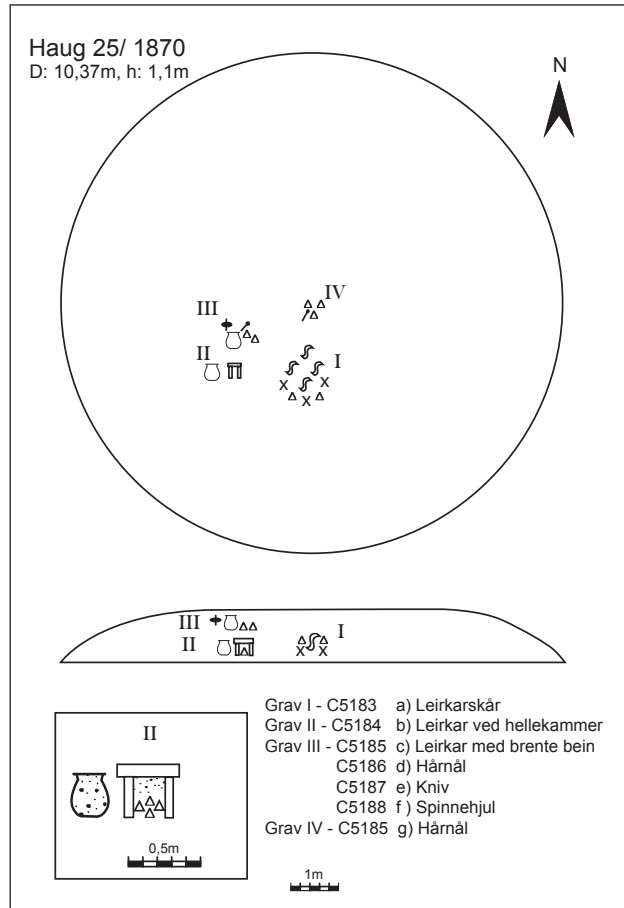

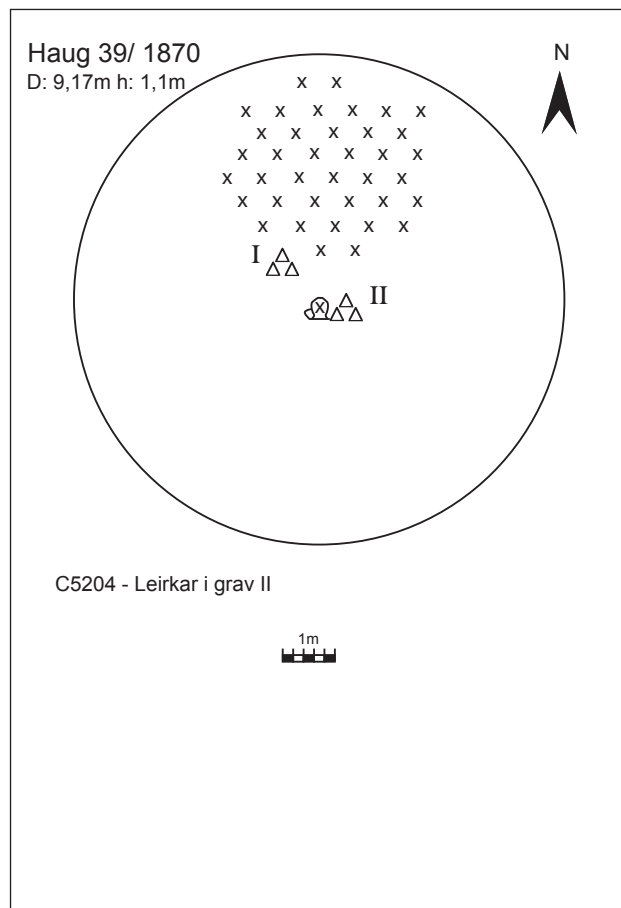
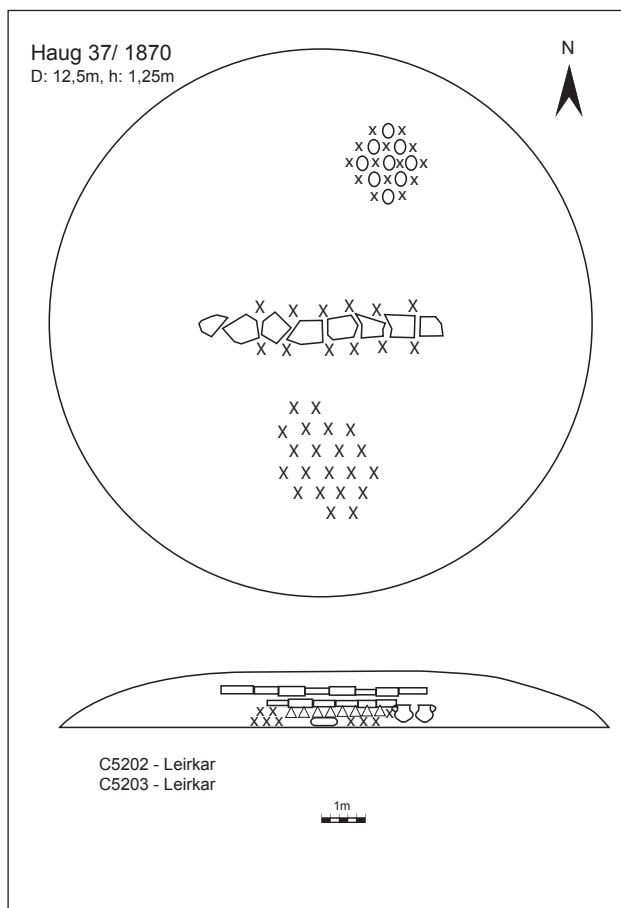
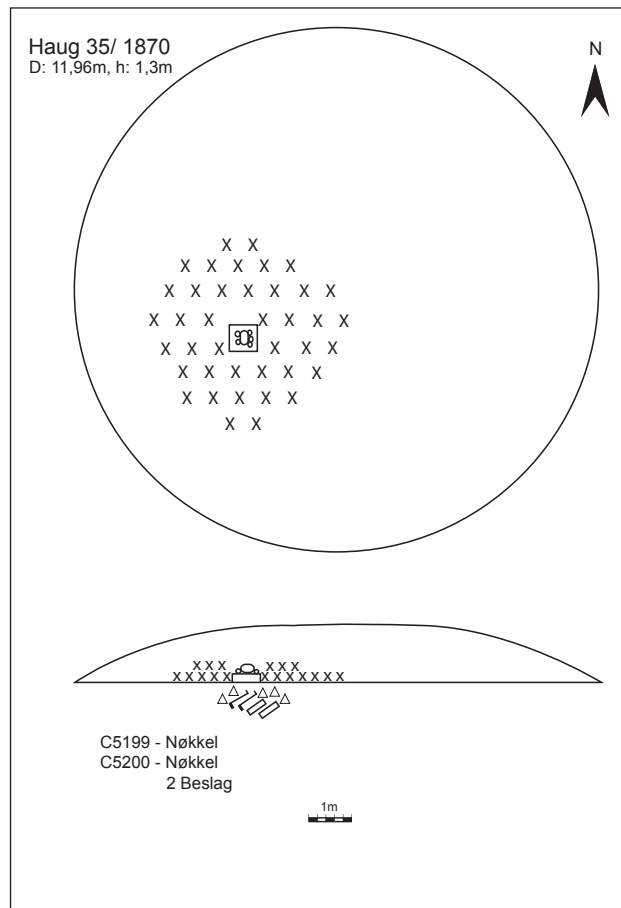
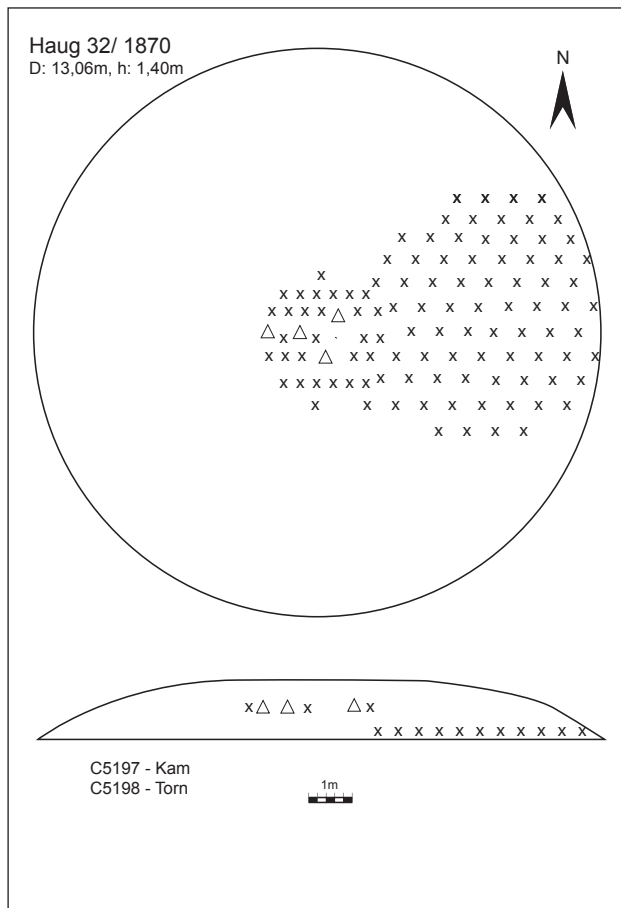

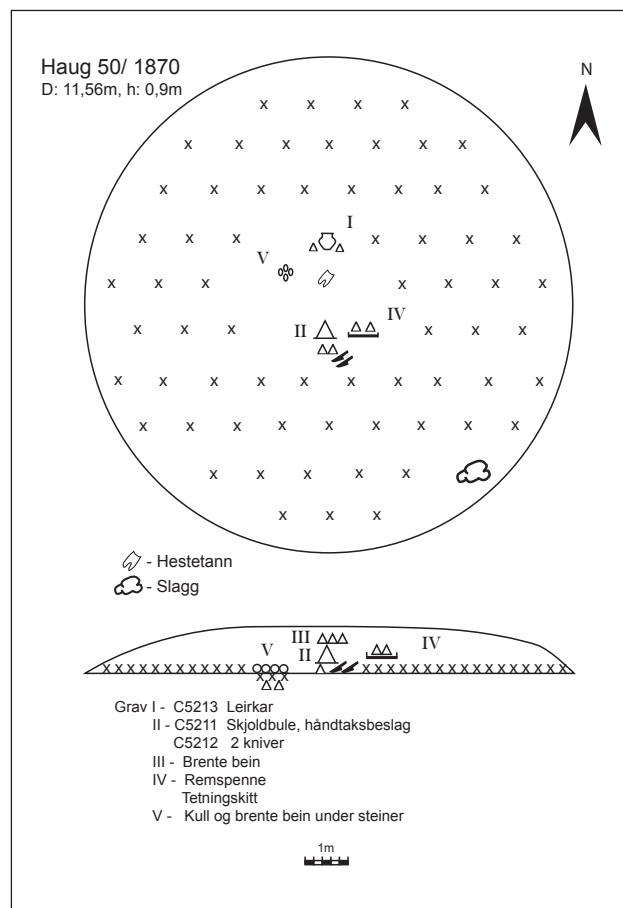
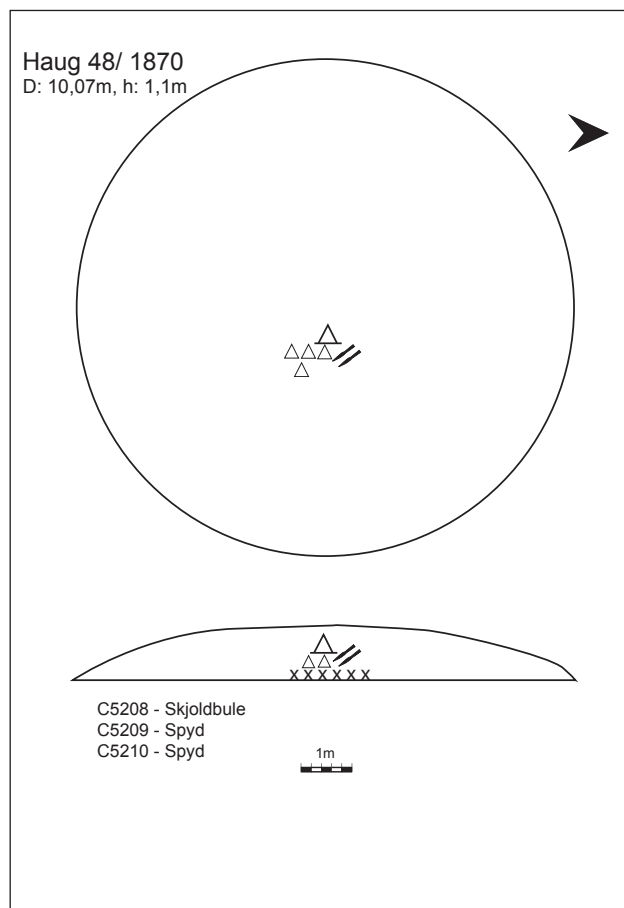
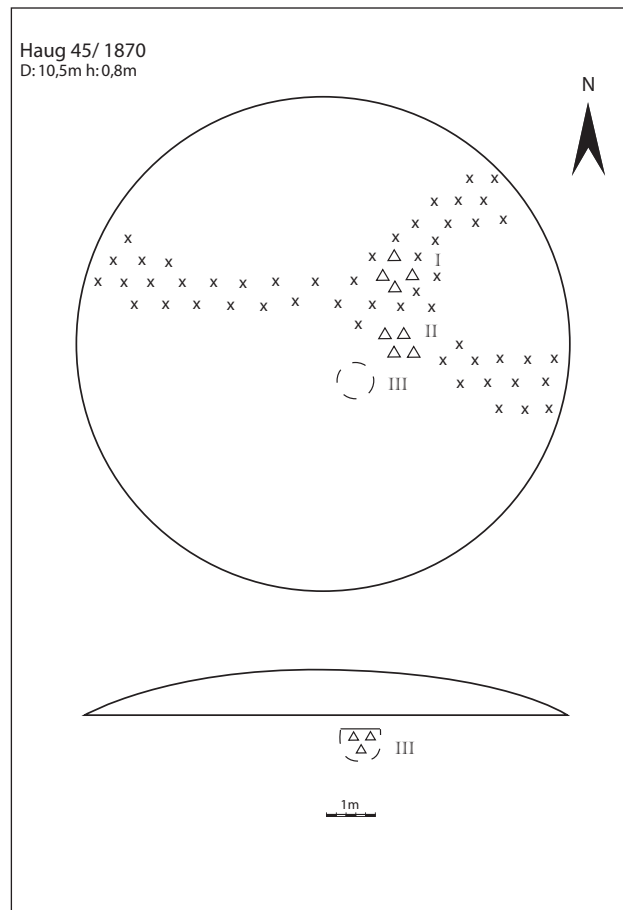
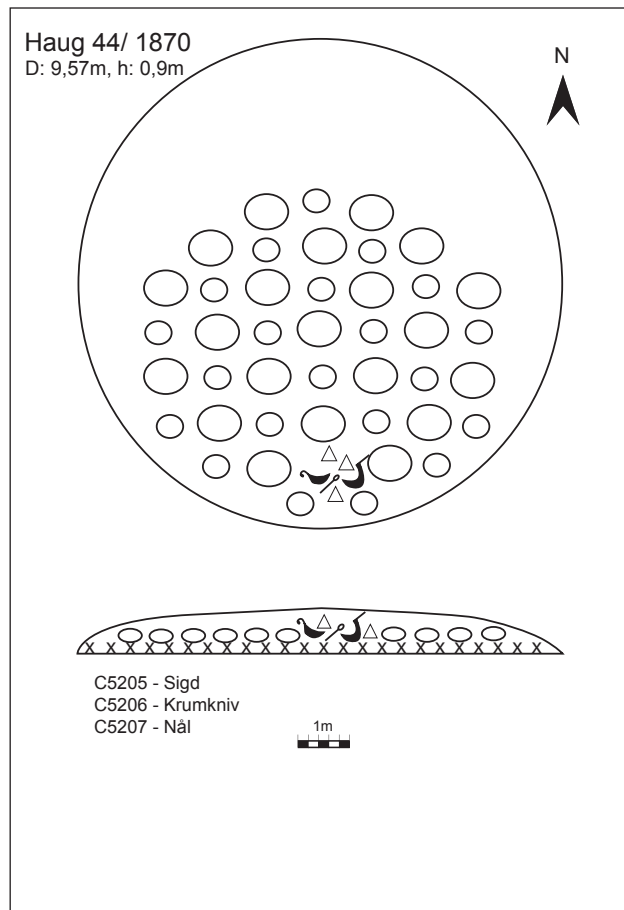

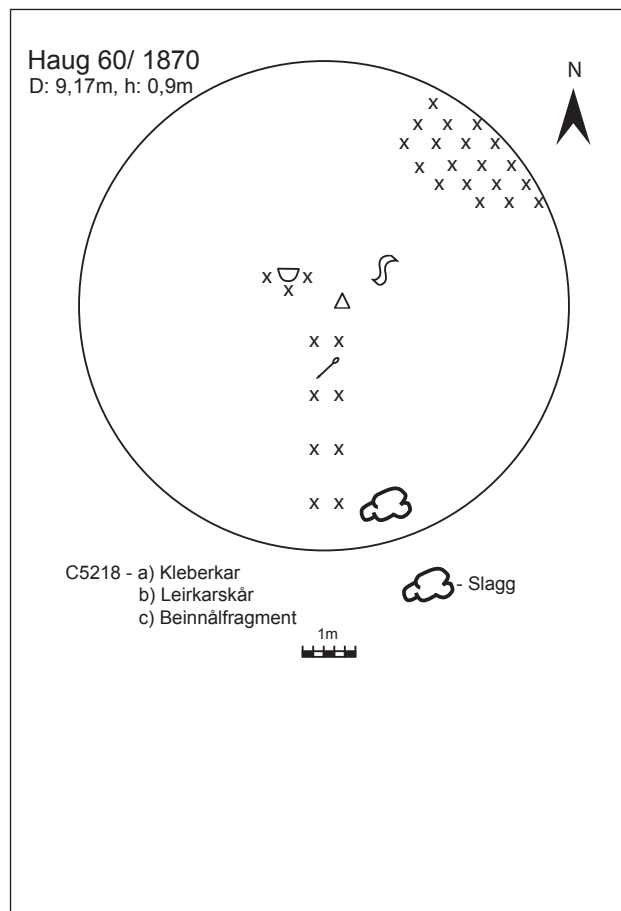
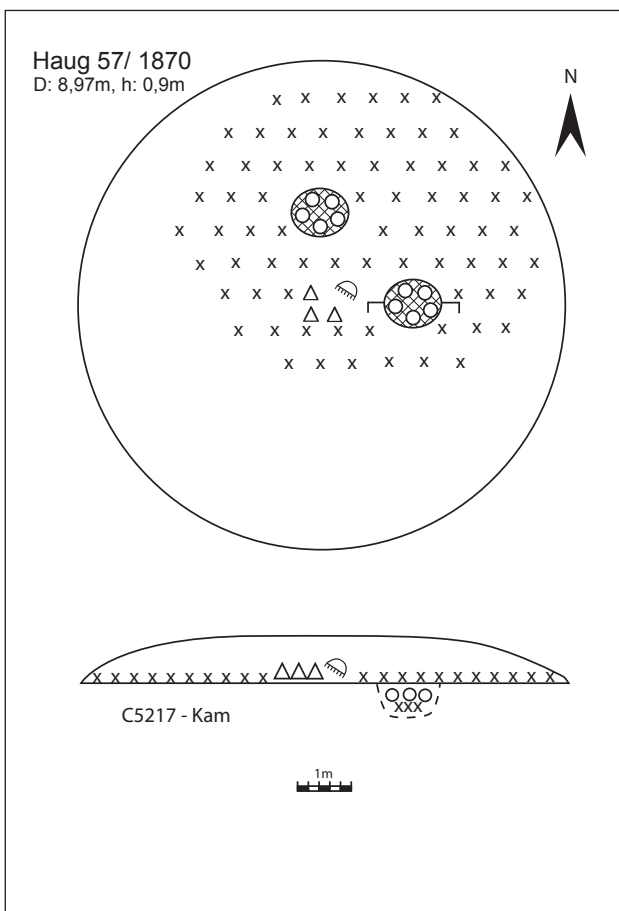
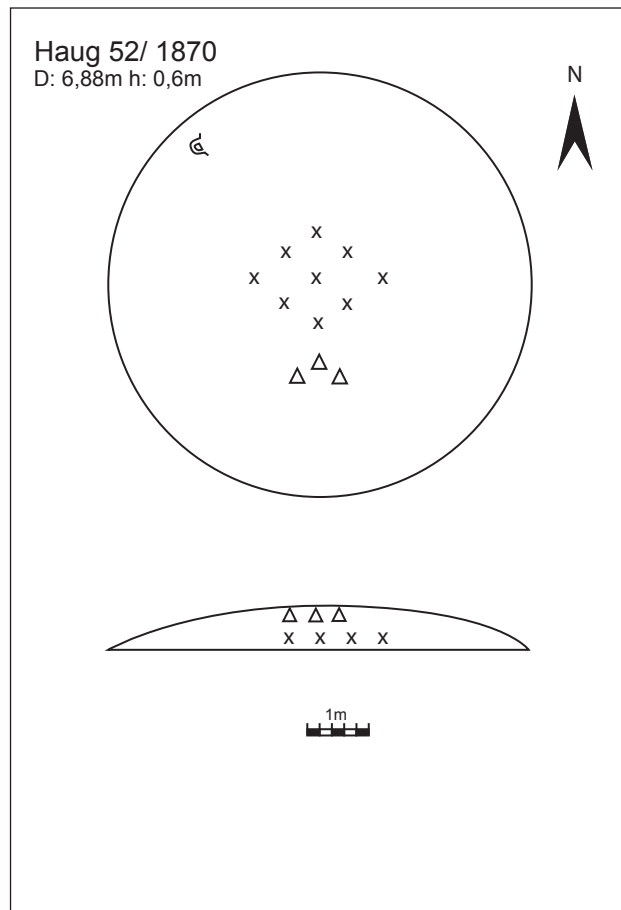
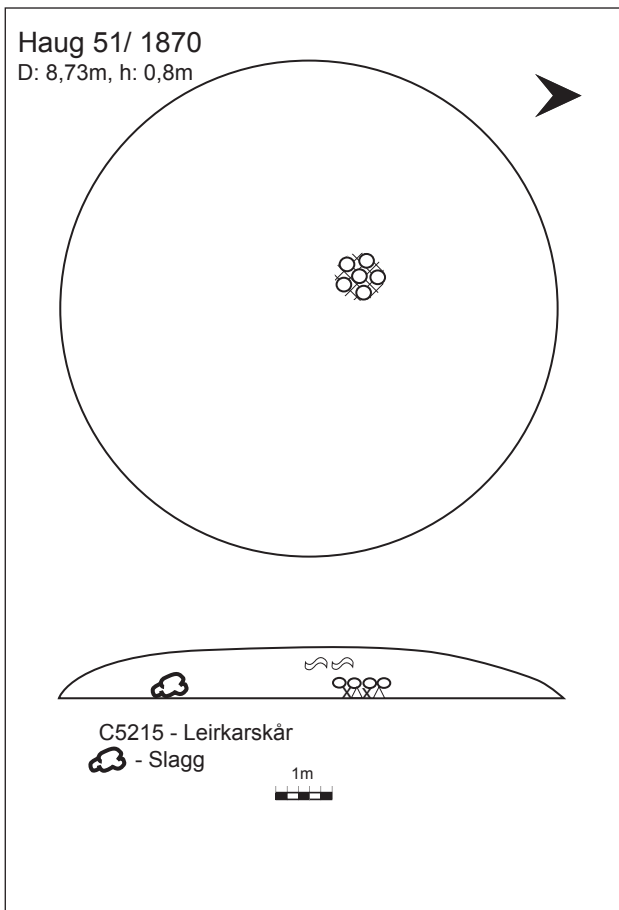

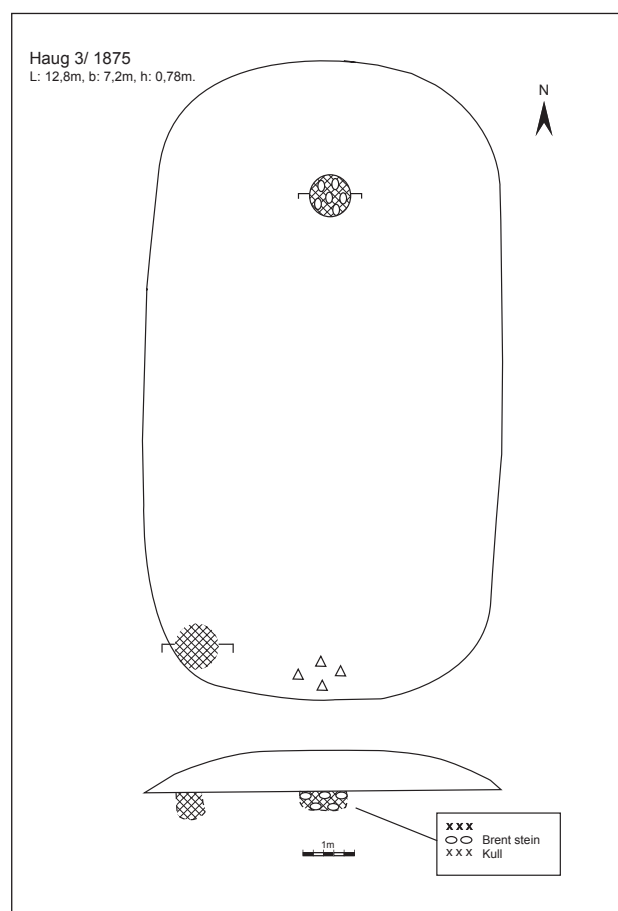
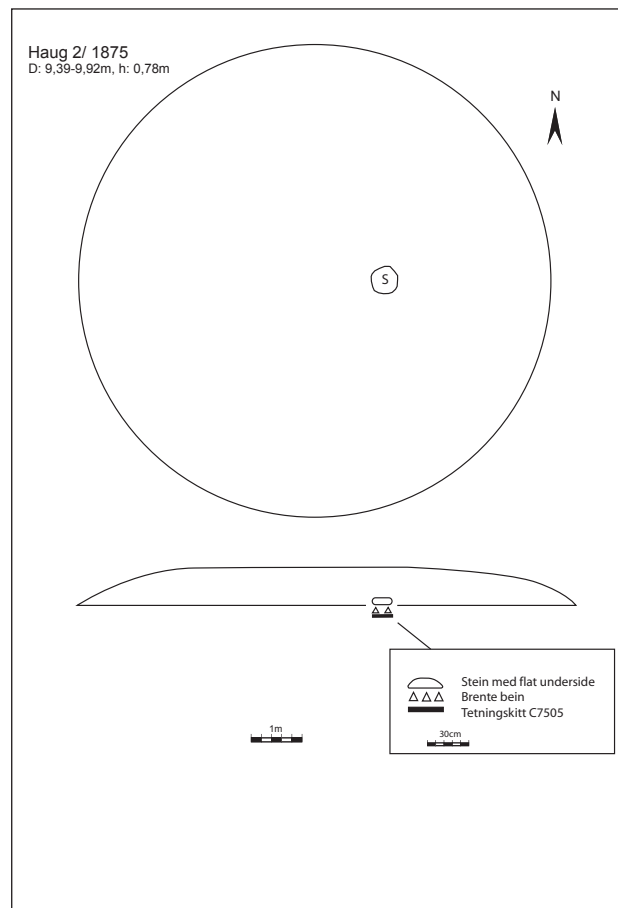

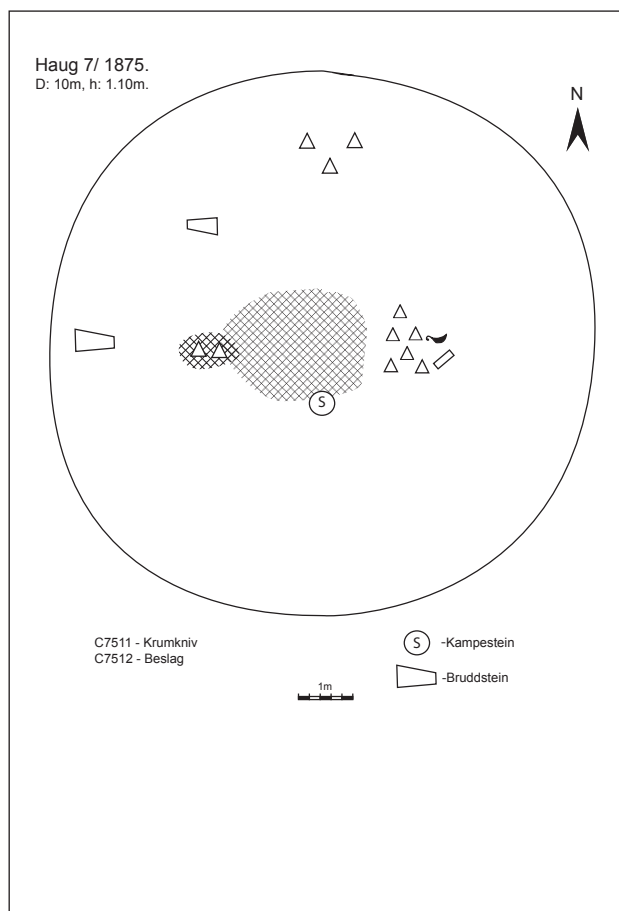
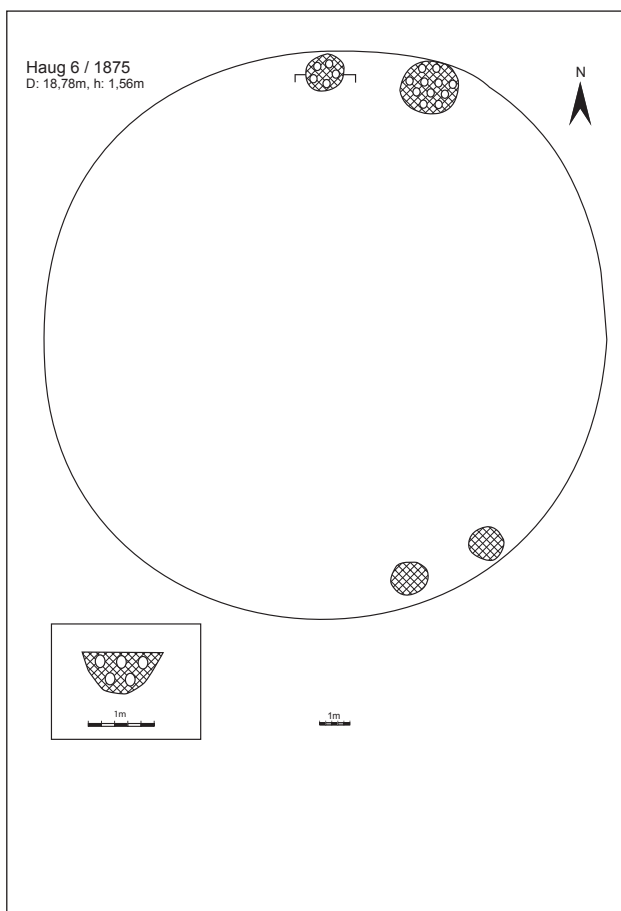
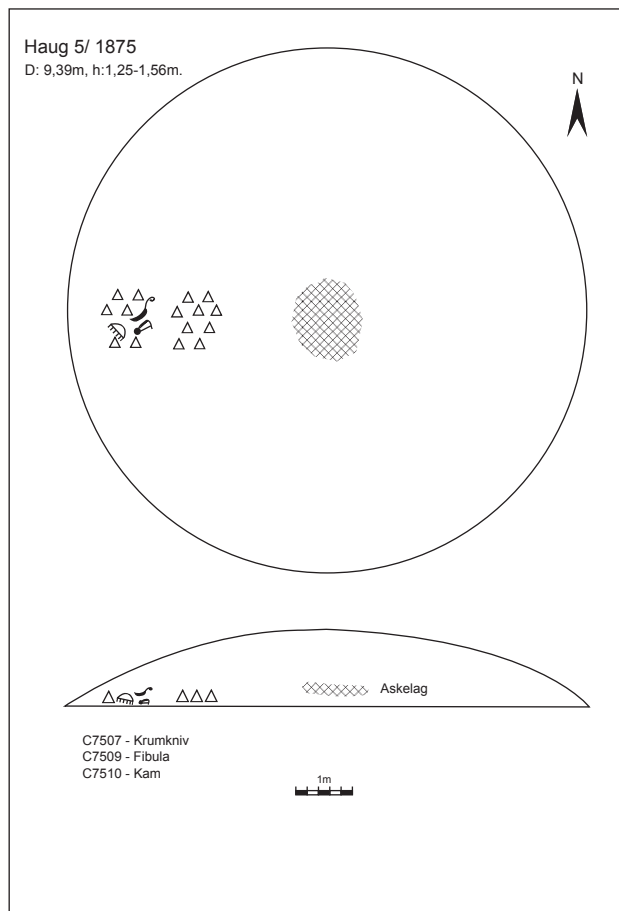
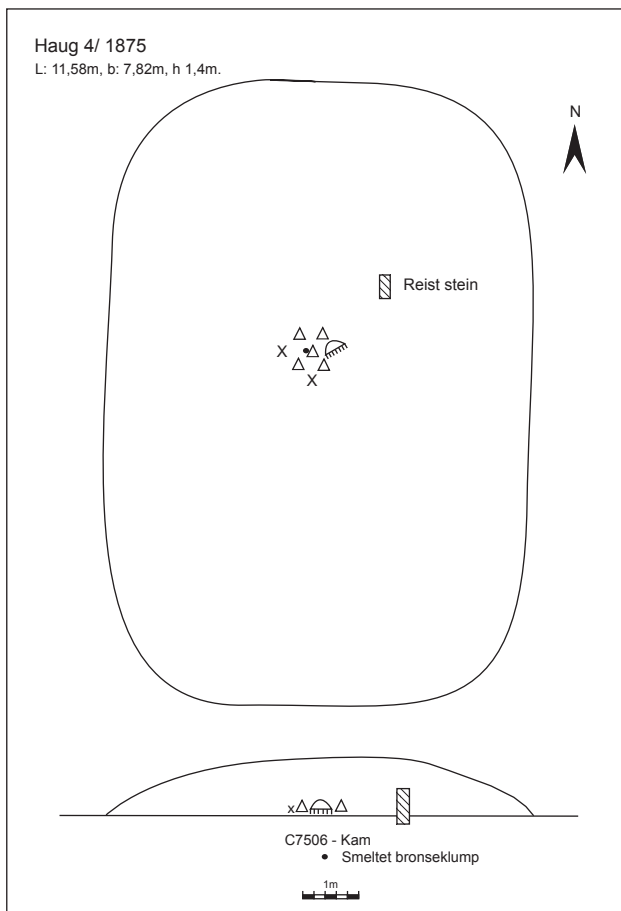

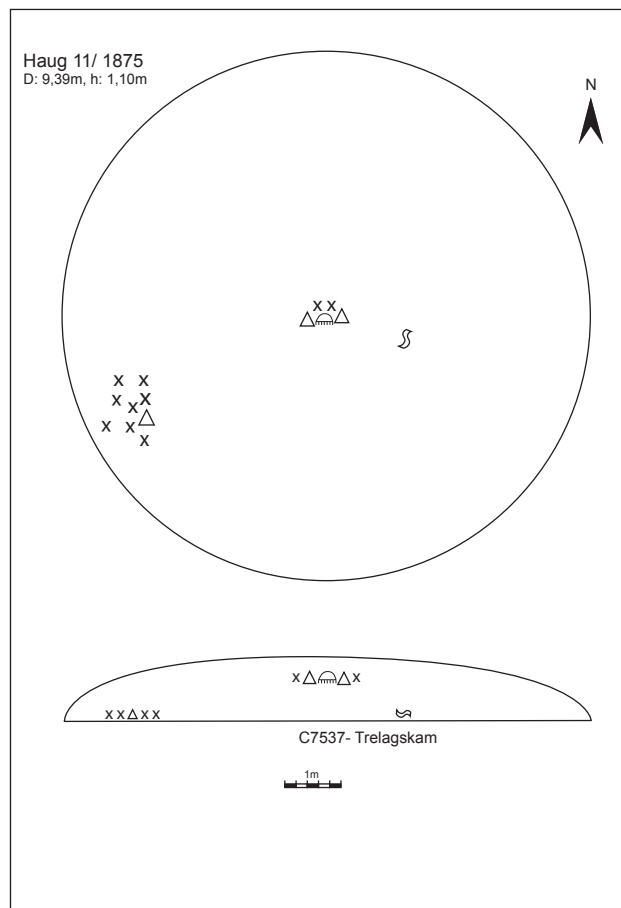
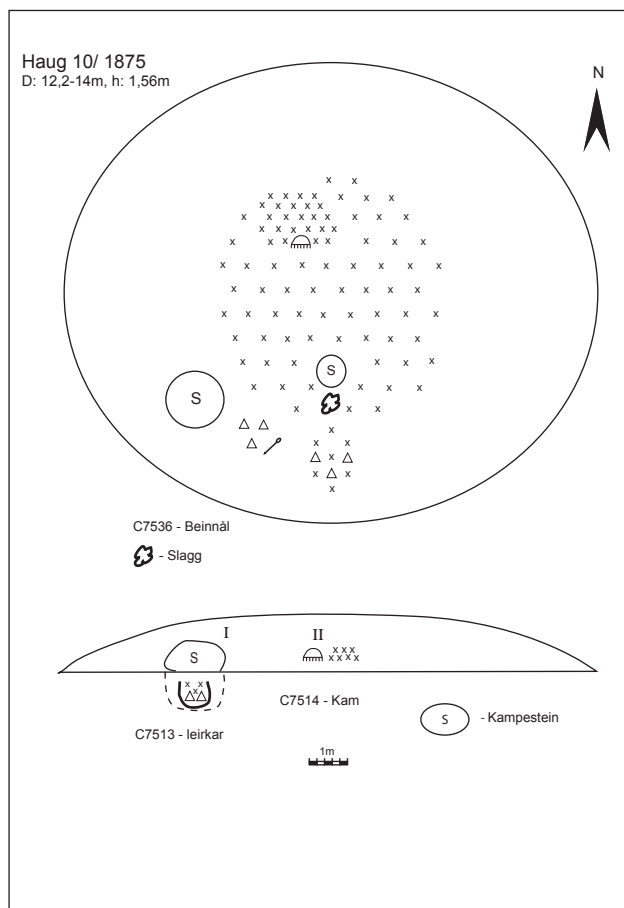
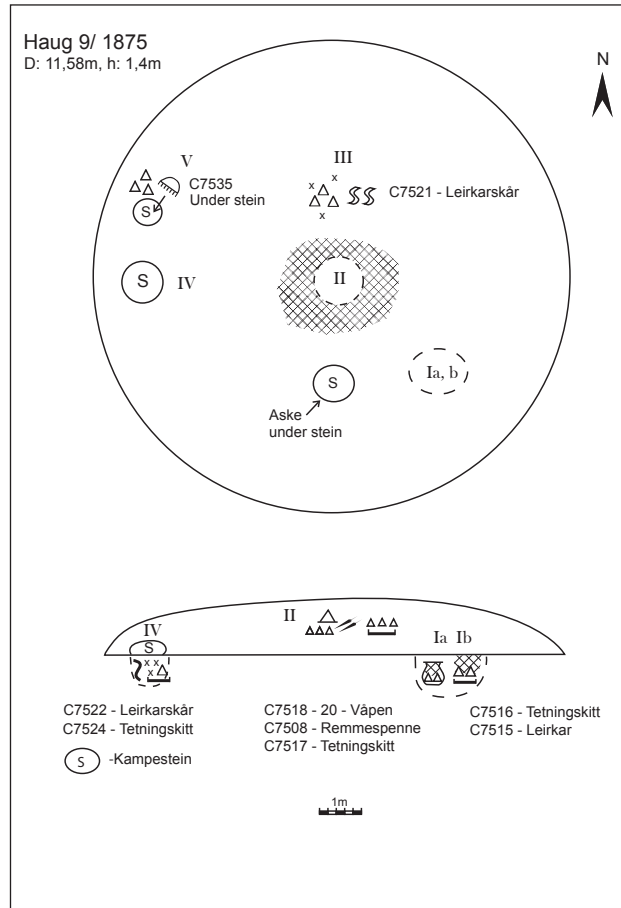
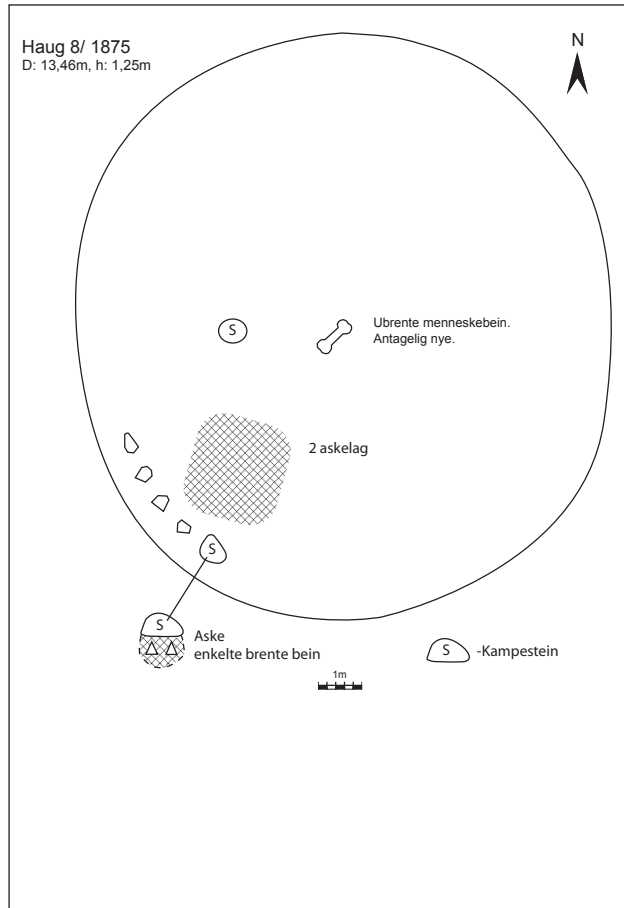

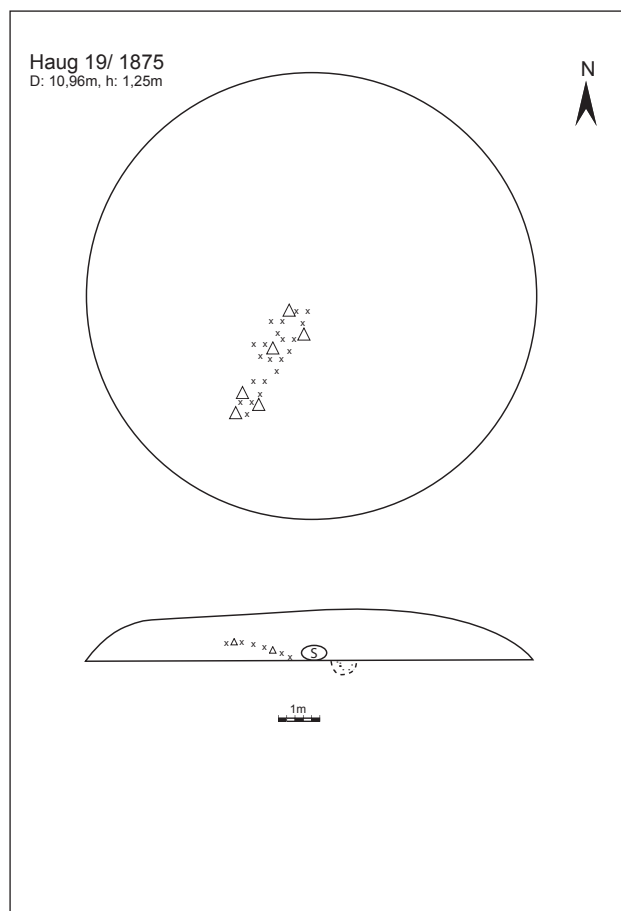
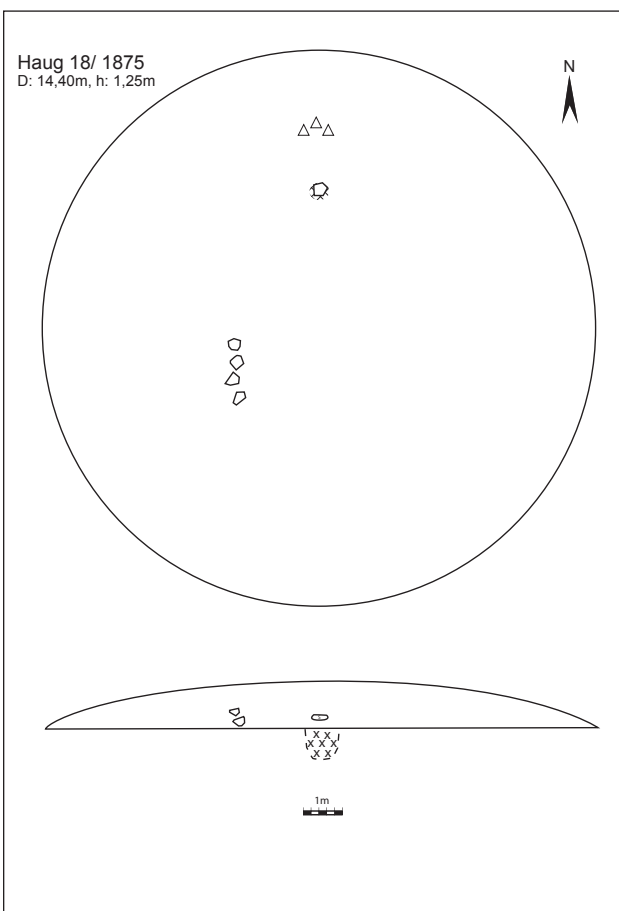
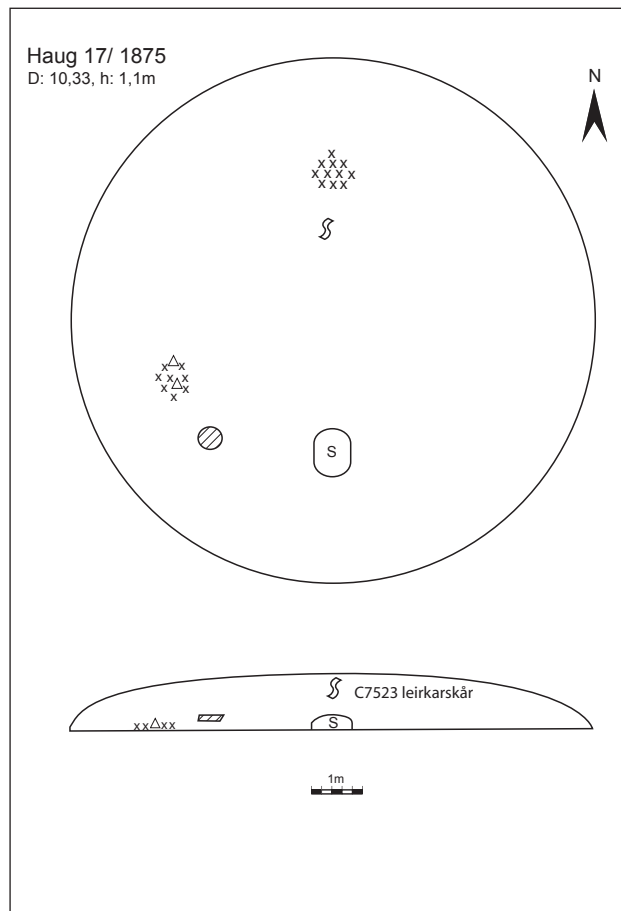
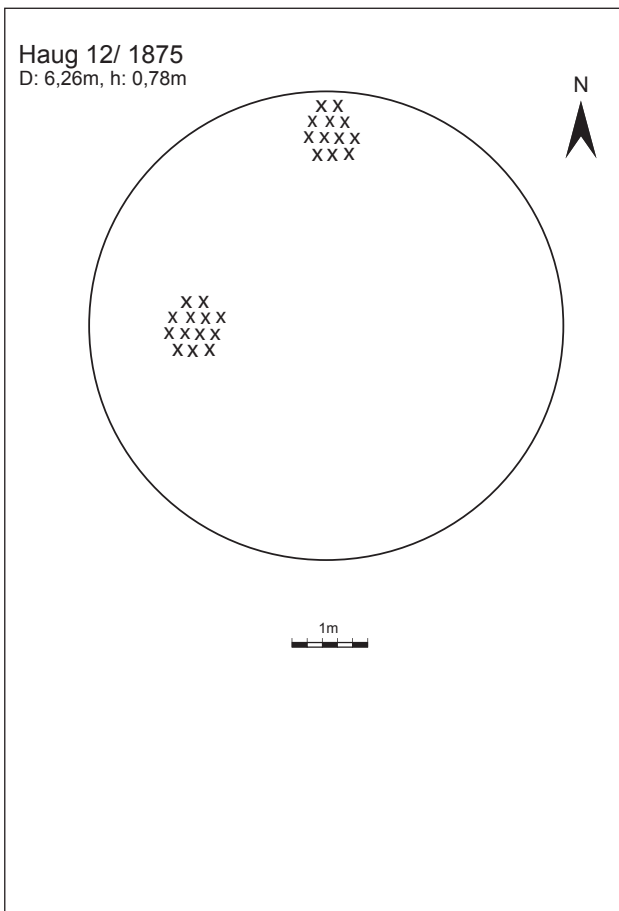
Signaturer:

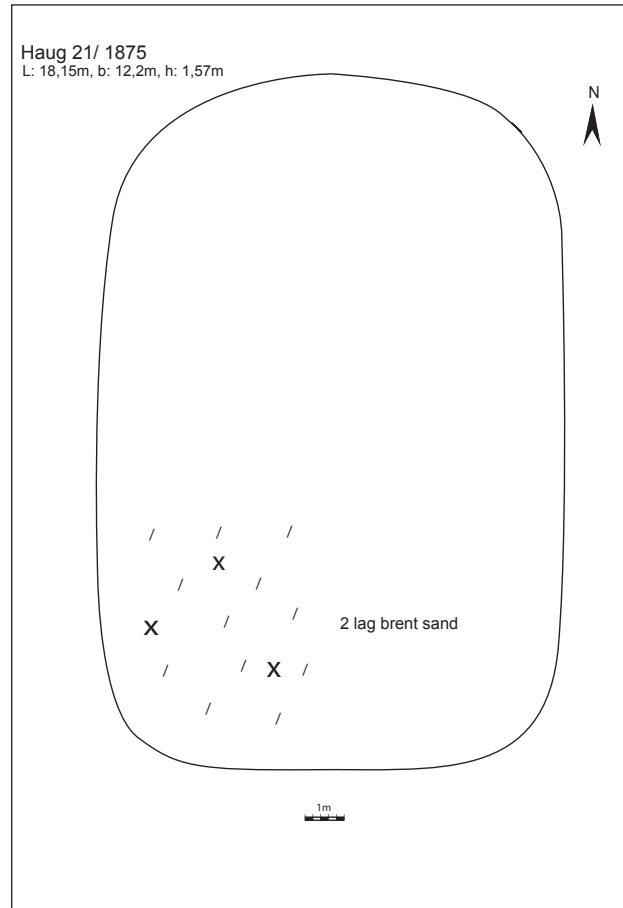
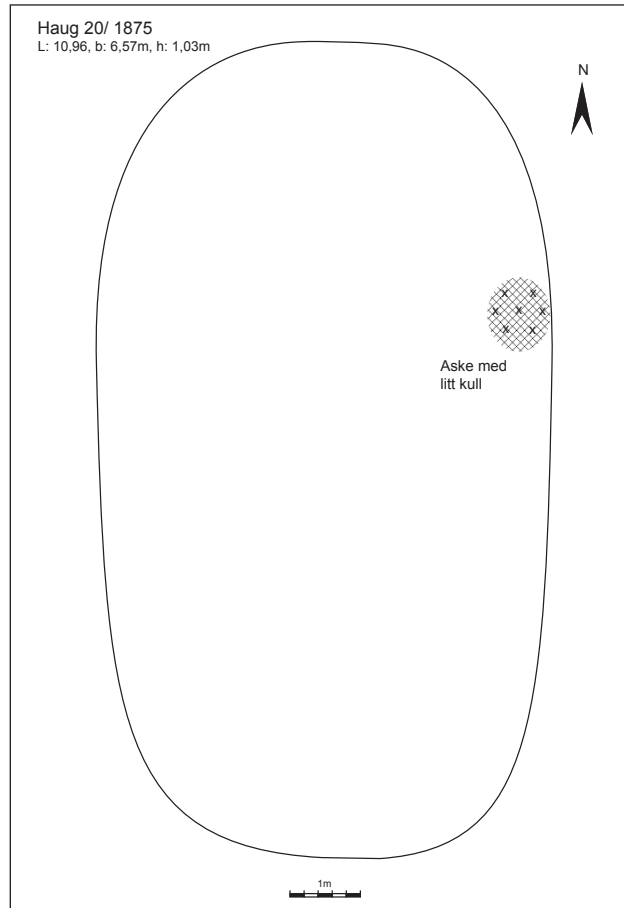
- = Skjoldbule
- = Pilspiss
- = Spydspiss
- = Fibula
- = Kam
- = Krumkniv
- = Sigd
- = Nål
- = Leirkar
- = Leirkarskår
- = Leirkarhank
- = Beslag
- = Beltespenne
- = Spinnehjul
- = Nøkkel
- = Bryne
- = Andre objekter
- = Hestetann
- = Slagg
- = Tetningskitt
- = Reist stein
- = Helle
- = Stein
- = Bruddstein
- = Brent bein
- = Kull
- = Kull i grop
- = Kull og brent stein i grop
- = Aske
- = Sand
- = Brent sand

8.6 FUNNKATALOGER OVER DE TRE «RIKE GRAVEN» MED KOMMENTARER.

Veien. Gravfunn fra 1824. «Kongshaugen»

C325-348

Cnr	Gjenstand	Råstoff	målvekt	Beskrivelse/type	Referanse	Datering	Komm
325	Snodd gullring	gull	175,18 g	“betalingsring”	Brøgger 1921 s.26, fig. 13 Bøe 1922: 19f, fig. 9	500-tall	Iflg. tilvekst funnet da et gruslass ble kjørt bort fra haugen. Sekundært offer?
326	Fingerring	gull	28,53 g diam.2,1 cm	Typ.12 var. a	Anderson 1993b, nr.740a	C3	
327	Fingerring	gull	30,77 g diam.1,75cm	Typ. 11	Anderson 1993b, nr. 740b	C3	
328	Leirkar		Hi:11 cm diam. rand:12 cm	Vase m. hank nede på siden. Sort, matt overflate, gult gods. Dekor: tre grupper med parallelle streker på skulder	Bøe 1931 s. 82 (ref. Sheteligs datering)	Slutt 4. årh.	
329 a	Leirkar		Hi:13,7 cm, diam. rand: 8,5 cm	Beger m.høy hals uten hank. Sort, glittret overfl. Dekor: hullkiler på hals, strekbånd, bølgebånd med groper på skulder	Bøe 1931 s. 113, fig.159, s. 118,119 (ref. Sheteligs dat.) Slomann 1959 s. 26	Slutt 4. årh.	Byggkorn i godset
329 b	Leirkar, fragm.		Diam. rand:13 cm	Samme type, men mer fragmentert, skår av hals og buk: dekor på buk: horisontale streker, tverrstreker med rosetter			
330	Leirkar, fragm.		Hi: 8,5 cm diam. rand: 12 cm,	Del av buk og hals, sort matt overflate, noe avskallet, grått gods. Dekor: smalt bånd (snor) ved overg.hals/buk	Form som C328		
	Hank		3 skår	Sort matt overfl., grågult gods, hank m. litt av hals, 2 bukskår	Mulig som C328 (tilh..330?)		
	Skår		1 skår	Del av spennformet kar, rustspor etter jernbånd, som R 529, men blankere overflate, annen dekor: horisontale streker, grop.			Iflg. tilvekst: tilh.mulig ikke graven. Oppført under C 328
331	Bøtte	tre		Lagget bøtte med bronsebeslag om rand, rundt midten og to på høykant festet m. nagler, hank (se egne nr. nedenfor)			
332	Del av bøtter	barlind	2 store, 1-2 mindre	Samme type trekar som 331			
333	beslag	bronse	div.	Tilhører 331 og 332, bøtter			
a	beslag	bronse		Midtbeslag til bøtte			
b	beslag	bronse		Randbeslag til bøtte			
c	2 hanker	bronse		Til bøtte			

Cnr	Gjenstand	Råstoff	mål vekt	Beskrivelse/type	Referanse	Datering	Komm
d	beslag	bronse		Sidebeslag til bøtte			
334	Beslag til drikkehorn	bronse sølv		Randbeslag, 5 flate bånd med opphøyde riller mellom, påsatte ringer, nagler m. sølvhoder (rest av horn). Munnstykkebeslag C 343	Slomann 1959 s.40	Noe yngre enn Sætrang	
	Beslag	bronse sølv		Fragment, flatt, forgylt, med stempeld. Nagler m. sølvhode			Iflg. tilvekst kan ikke tilhøre drikkehornet
335	Spenne	bronse m sølv		Korsformet spenne m innlagt sølvdekor: punkt-sirkler og tverstreker, stilisert dyrehode, lang nåleholder.	Schetelig 1906, fig. 143 s.121 ff. Reichstein 1975 s.101, 116 no.46, taf.121. Einzelform Dyrehodet plasserer den blant de eldste. Slomann 1977, overg. C3/D1	Slutt 4. årh. C3/D1	Schetelig 1906: graven yngre enn spennen
336	Beslag til belter o.a.	bronse lær		div. bronsebeslag og spenner tilh. belte, rester av lær		C3-D1	
a	Lærrem						
b	Beslag, ringer						
c	Beslag m.nagler	bronse m.sølv		Tilhører trespann, nagler av sølv			
d	Beslag						
337	Beslag	sølv		Beslag til sverdsmeden. Innstemplet og gravert dekor m. nielloinnlegning (Nydamstil)	Arwidsson 1984, s. 22ff, fig. 1,3,4a,b	Folkvandrtid	
aI	Beslag	sølv		Beslag: to halvmåneformete beslag til doppsko (pelta-form) med bl.a. hestehoder og masker	Samme		
aII	Beslag	sølv		Rektangulært (øvre del av sverdsliren)			
b	Beslag?	sølv	3,3x2,6cm	3 flate beslag m. avrundet ende			
338	Beslag						
aI	beslag	sølv	5,7x3,1	Rektangulært			
aII	Beslag	sølv	2,9x2,9	Kvadratisk			
aIII	Beslag	sølv	br.6,2, st.l. 1,15	Rester av tre, del av sverdsliere?			
b	Beltesp.	sølv					

Cnr	Gjenstand	Råstoff	målvekt	Beskrivelse/type	Referanse	Datering	Komm
339	Perle	glass	d.2,1 cm, h. 2 cm	Mosaikkperle m. sylindrisk hull, d. 0,7 cm. Hvit blomst på blå bunn, grønt/gult rutenett, røde rammer. Noe skadet.			Tilvekst: bruddstkr. av liknende?
340	Vekt	bronse		Skålvekt			Tilvekst: iflg. generalmajor Gram ble den funnet i annen haug, hvor intet annet ble funnet. Tvilksomt?
341	Spenne	bronse		Trefliket		Vik.tid	Sekundærgrav? Iflg. tilvekst funnet i annen haug
342	Øreskje	bronse					
343	Beslag til drikkehorn	bronse		Munnstykke, dekorert med ringe, se C334	Slomann 1959 s. 25, Pl. IX		
344	Belrestein	kvarts- sitt		Bronseomfatning, rester av trefutteral (av gran)	R 155 (typeeks.)		
345	Sverd	jern					
	Spyd	"		R 209?	Grieg 1926, gr.IX	3/400	
	Pil/spyd?	"					
	Kniv	"					
	Div.piler	"		"Sylformede" m.skaft			
346	skjoldbuler	jern		Rester av tre, del av håndtak, en som R221	Slomann 1959 s. 40, Grieg 1926, gr. VIb, IX	Slutt 300	
347	2 skiver	leire		Ujevn rund form med midthull			
348	Tekstil oa.			Spor av cochinille	Jørgensen 1986 s. 247ff Walton 1988 s. 148, 156	Fvt.	
a	Tann						
b	Tekstil						
c	div			Tre, tekstil, skinn, tre m. nevet, rem m. kobber-spenne, o.a.			

LITTERATUR med kommentarer:

- Keyser, R. 1837: Beskrivelse over tvende Fund paa Ringerige i Norge af Oldsaker fra Hedenskabets sidste Periode. *Annaler for Nordisk Oldkyndighed*, udgivne af det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab. 1836-1837. Kjøbenhavn:142-150
- Anderson, K. 1993a: Romertida guldsmede i Norden. I. Katalog. Aun 17. Uppsala:141, nr. 740 a og 740 b.
- Arwidsson, G.1984: The splendid sword from Veien in Norderhov. *Festskrift til Thorleif Sjøvold på 70-årsdagen*. U O Skrifter. Ny rekke. Nr. 5: 21-29. Oslo. Rekonstruerer sverdsliren. Sammenlikner sverd-doppskoens sølvebeslag med funn fra Nydam mose. Paralleller til dekoren finner hun blant relieffspenner i Sösdala-Nydam-gruppene. Hun nevner den treflikete spennen som argument (bl.a.) for at dette er en mulig dobbeltgrav. Denne spennen er imidlertid fra vikingtid, og må være plassert i haugen langt seinere enn hovedbegravelsen, og kan være en sekundærgrav. Iflg. tilveksten kan den komme fra en annen haug.
- Brøgger, A.W. 1921: *Ærtog og øre*. Videnskapselskapets Skrifter II, Hist.-filos. Klasse, 1921, no 3. Kristiania.
- Bøe, J. 1922: Norske guldfund fra folkevandringstiden. *Bergens Museums Aarbok*, 1920-21, Hist.-Antikv. Række nr. 2: 20, fig. 9.
- Bøe, J 1927: Norsk gravguld fra ældre jernalder. *Bergens Museums Aarbok*, 1926. Hist.-antikv. Række nr. 2. Bergen.
- Bøe, J. 1931: *Jernalderens keramikk i Norge*. Bergen Museums Skrifter. Nr. 14. Bergen.
- C329 fig. 159 s.113, i gruppen "Hankeløse begre og krukker: begre med lav nederdel og høy smal hals" omtalt s.118,119: om gruppen: når neppe vesentlig ut over 4. årh...."vanskelig å tro at fig. 159 fra Veien – som de øvrige lerkar i fundet – kan være så sent som fra midten av femte århundre, selv om det nok tilhører det yngre lag". Referer her til Schetelig 1906 som plasserer den korsformete spennen til slutten av 4. årh. (fig. 143-44).
- C 328 omtalt s.82, undergruppe: "lavere bukede vaser" ref. til Schetelig 1906 s. 122, daterer graven til midt 400-tall, mens spennen er eldre. Bøe gjentar her at tidspunktet er noe sent.
- Grieg, S. 1926: *Hadelands eldste bosetningshistorie*. Skrifter utg. av Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo. I Hist.- Filos. Klasse. 1925. No. 2. Oslo
- Ilkjær, J. 1993: *Illerup Ådal. B. 3 Die Gürtel. Bestandteile und Zubehör*. Jutland Archaeological Society Publications XXV:3.
- Jørgensen, E. og Vang Petersen, P. 2003: Nydam mose – nye fund og iagttagelser. I *Seirens triumf. Norden i skyggen af det romerske imperium: 258-284*. Gylling. (Sverdslirebeslag med trekk som likner beslagene C 337)
- Jørgensen, L. B. 1986: *Forhistoriske tekstiler i Skandinavien*. Norske Fortidsminder. Serie B. Bind 9. København.
- Reichstein, J. 1975: *Die kreuzformige Fibel*. Offa-Bücher, Neue Folge, Band 34 (Neumünster) s. 116, nr. 45 (NB ikke gravet av Nicolaysen!), taf.121-123, datering C3/D1 (NB slangehoderingen taf. 123, 4 hører ikke til funnet!), s. 121 om datering: den korsformete spennen betegnes som "Einzelform", men det "nur flüchtig angedeutete Tierkopf" plasserer spennen uten videre blant de eldste. Han legger også vekt på beltet: med "sanduhrförmigen" beslag festet direkte på beltet og ikke hengende som på Sætrangbeltet. Samme beslag fra Tibble i Uppland, Lilla Jored, Bohuslän og Evje, Setesdalen (i vestlandskjel). S. 108: De eldste korsformete fiblene opptrer ved slutten av C3.
- Kommentar: han legger vekt på det "flyktig antydete dyrehodet" på den korsformete spennen. To av beltespennene har også dyrehoder, av samme type som de som avslutter de korsformete spennene. Særlig den ene spennen har et dyrehode med markerte nesebor og ører, som finns på de noe yngre typene. "Stil", eller i dette tilfellet formen på dyrehodet, er således vanskelig å benytte som dateringsmiddel.
- Slomann, W. 1959: *Sætrangfunnet*. Norske Oldfunn IX. Oslo. (Sætranggraven dateres til siste del av 4. årh, bl.a. basert på våpnene.
- Veien-graven nevnes sporadisk som noe yngre, bl.a. den høyhalsede krukke herfra, s.26. Drikkehornet fra Veien er noe yngre enn det på Sætrang, s. 40. Den «rike graven» fra Veien daterer hun til begynnelsen av 5. årh., s. 40.)
- Slomann, W. 1977: Der Übergang zwischen der späten Kaiserzeit und der frühen Völkerwanderungszeit in Norwegen. *Archäologische Beiträge zur Chronologie der Völkerwanderungszeit. Antiquitas. Reihe 3, B 20*, s. 61-64. Bonn (s. 64: den korsformete fibula fra det store funn fra Veien plasseres i overgangen C3-D1, sølvbeslagene til sverdsliren dekorert i Sösdala-stil).
- Schetelig, H. 1906: The Cruciform Brooches of Norway. *Bergens Museums Aarbok* 1906, no 8. Bergen

Fig. 143, s. 121 ff, den korsformete spennen: "its form alone might belong to the end of the 4th century", mens graven for øvrig ikke kan være eldre enn midten av 5. årh., sammenlikner sverdslirebeslagene med nye funn fra Nydam mose som han daterer til midten av 5. årh.

Straume, E. 1987: *Gläser mit Facettenschliff aus skandinavischen Gräbern des 4. und 5. Jahrhunderts n. Chr.* The Institute for Comparative Reseach in Human Culture. Serie B: Skrifter LXXIII.

s. 15: Veien-graven er ledefunn periode D1, tidlig folkevandringstid.

Walton, P. 1988: Dyes and Wools in Iron Age Textiles from Norway and Denmark. *Journal of Danish Archaeology*. Vol. 7 :144-158 (s. 148, 156: tekstiler fra Veien viser spor av rødfarging med polsk cochinille (som Evebø)).

Sluttkommentar:

Katalogen er meget enkel, og det er ikke gjort forsøk på detaljbeskrivelse eller å gå i dybden for de enkelte gjenstander, her er mye å hente for videre studier. Hovedsaken har vært å referere argumenter for datering av graven. De fleste daterer graven til overgangen 3-400-tall, eller tidlig 400-tall, altså begynnelsen på folkevandringstid.

Detaljer om utgravningen

I et brev datert Christiania 6. mars 1825 uten underskrift informeres det om detaljer ved utgravningen som foregikk 20. juli 1824. Dette må være grunnlaget for R. Keysers innberetning.

I den håndskrevne tilveksten (museumskatalogen) fra ca. 1830, står det at gravningen begynte 16. juli og varte til 20. juli, altså 5 dagers arbeid. Her er det tilføyet informasjon fra "generalmajor Gram" som var til stede ved utgravningen. Det må være Johan Georg Boll Gram som ble generalmajor i 1866, han var født i 1809 og var altså 15 år da gravhaugen ble gravet ut. Faren var Jens Jensen Gram, sorenskriver i Ringerike og Hallingdal, som eide Ask gods og døde 2. november 1824. I Andreas Fayes referering av sagnet om kong Tane og kong Veine trykt i 1844 (Faye 1948:96), står det at gravhaugen ble gravet ut under oppsyn av sønn til avdøde sorenskriver Gram, som personlig fortalte detaljer om utgravningen og funnene. Det er bemerkelsesverdig at en så ung person skulle forestå utgravningen av den store haugen. Det er imidlertid mulig at hans far også var til stede. Til tross for at han hadde fått slag i 1821 og døde i november 1824 kan han ha vært den som organiserte utgravningen. Sønnen må ha vært spesielt interessert, siden han bisto ved kartleggingen av gravfeltet i 1847 (se kpt. 3.2).

I Oluf Ryghs innberetning om utgravningen på Veien i 1870 står det at "Kongshaugen" ble gravet ut under generalmajor Grams ledelse (Rygh 1871:98). J.G.B. Gram var på det tidspunkt blitt generalmajor og bodde på gården Ask. Han kan ha vært til stede ved Ryghs utgravning og var da hovedinformant om utgravningen av "Kongshaugen". Han døde i 1873.

I museumskatalogen står det at informasjonen fra generalmajoren (om skålvekten) ble formidlet via student Anders Lorange (f. 1847, cand.jur. i 1872), som må ha vært på stedet.

Veien. Gravfunn fra 1825

C 525-535

Cnr	Gjenstand	Råstoff	Mål, vekt	Beskrivelse, type	Referanse	Datering
525	Skålvekt	bronse		10 lodd, 0,94-79,2 g	Brøgger 1921, s. 3ff., fig. 1,3 Bakka 1981.	Ca. 400, evt. litt seinere.
526	Pinsett	bronse		Med ring i øvre ende		
527	Beslag (holk)	sølv		Knivskaft? Hul cylinder, lukket i ene ende med sirkelrund plate m. hull i midten (denne finns ikke 1874)		
528	Beslag, drikkehorn	bronse		Randbeslag, 3 fragmenter. Feste m. nagler m. sølvhoder.		
529	Leirkar		h. 12,5 cm diam. 15 cm	Spannformet, med rest av jernbånd. Dekor: felt m. pinneintrykk avgrenset av horisontale og vertikale parallelle streker	Bakka 1981, fig. 2	
530	Leirkar			Hankeløst beger? Dekor, snodd tråd rundt halsen, hulkiler på skulder	Bakka 1981, fig. 4, rekonstruert	
531	Leirkar					
532	Leirkarskår					
533	Leirkarskår					
534	Leirkarskår					
535	div			Bruddstkr. av tre, never, jern		

LITTERATUR (med kommentarer):

Bakka, E. 1981: A Set of Weights from Late roman or Early Migration Times found at Bråten in Ringerike, Eastern Norway. *Frühmittelalterliche Studien*. 15. Band. Berlin: 294-315, Taf. III. Daterer funnet til omkring 400 e.Kr. eller litt etter, basert på drikkehornbeslaget og leirkarene, særlig det spannformete. Dekoren på dette er vanlig og dekker et langt tidsrom, allerede fra 4. årh. Jernbånd var vanlig i Fvt., sjelden før, båndet dekker noe av dekoren, altså er karet et tidlig eksemplar.

Brøgger, A.W. 1921: *Ertog og øre*. Videnskapsselskapets Skrifter II, Hist.-filos. Klasse, 1921, no 3. (Kristiania)

Bøe, J. 1931: *Jernalderens keramik i Norge*. Bergens Museums Skrifter 14. (Bergen): 109, om keramikkskår, tidlig 5. årh.

Veien. Gravfunn fra 1862 (Husmann Eriksens funn)

C 2877-2879

Cnr	Gjenstand	Råstoff	Mål,vekt	Beskrivelse, type	Referanse	Datering	komm
2877	Østlandskjel	bronse	d. 23,5 cm h. 17,5 cm	Reparert. Type E 41	Hansen 1987s. 69, 434, 460. 1995, 211, kart s.108	C3	Kjelen fylt med aske og brente bein og kull
2878	Ormehode- ring	gull	7,21 g diam. 2 cm	Beckmann, form 40 (to omdreinin- ger)	Beckmann 1969, nr.293. S. 49 daterer formen. Hansen 1995 s. 211 Anderson 1993a s. 141 1993b s. 86: form 40, C1-C2 Bøe 1926 s.15f, no 38	C1-C2 C3 (300-t?) C1-C2	
2879	Ormehode- ring	gull	4,79 g	Samme type, 2 fragmenter			

LITTERATUR (med kommentarer):

Andersson, K. 1993a: *Romartida guldsmede i Norden. I.*

Katalog. Aun 17. Uppsala: 141, nr. 740 a og 740 b.

Andersson, K. 1993b: *Romartida guldsmede i Norden. II*

Fingerringar. Occ.Papers in archaeology. 6. Form 40,

dat. C1-C2. Veien-graven s.86, Østlandskjelen kan ikke findateres innenfor yngre romertid.

Beckmann, Ch. 1969: Metallfingerringe der römischen Kaiserzeit im freien Germanien. *Saalburg-Jahrb.* 26, 1969:5-106 (funnet mangler på kart taf. 17), : 49, daterer form 40 til C1- C2.

Bøe, J. 1927: Norsk gravguld fra ældre jernalder. *Bergens Museums Aarbok*, 1926. Hist.-antikv. Række nr. 2. Bergen: 15f, no 38.

Hansen, U. L. 1987: *Römischer Import im Norden.*

Nordiske Fortidsminder. Ser.B, B.10. København :434, 460.

Hansen, U. L.1995: *Himlingøye – Seeland – Europa.*

Ein Gräberfeld der jüngeren römischen Kaiserzeit auf Zeeland, seine Bedeutung und internationale Beziehungen. Nordiske Fortidsminder. Serie B. Band 13. København. Liste: 211, kart: 208.

Typ. 40 relativt sjelden i Danmark i forhold til de andre typene ormehoderinger, bare 5. I Sverige 7, Norge 3, Finland 1. Typen har den største spredning av ormehoderinger, 374 ff: ormehodefingerring markerer sentrum av kategori 3.

Ethelberg, P. et.al. 2000: *Skovgårde.* Ein Bestattungsplatz mit reichen Frauengräbern des. 3. Jhs.n.Chr. auf Seeland. (:183- Form 40 antagelig en svensk type, en østsvensk form. Slangehoderingene av form 39 og 40 ...utvikler seg synkront så vel typologisk som kronologisk på Sjælland og i Sverige. Ringene inngår i utvekslingsallianser de to områdene imellom.)

8.7 FOTOLISTE OVER FUNNENE FRA DE TRE «RIKE GRAVENE» (SE FOTO I KPT. 4.2.2.).

Kpt. 8.7 Veien. Funn fra «rike graver» og gullfunn. Fotoliste (se foto i kpt. 4.2.2)

Cnr.	Gjenstand	Cf nr	Farge/sorthv	fotograf	gravet år
2877	Østlandskjel, bronse	21066-18	farge	O.Holst	1862
2878	Ormehodering, gull	24793-02	farge	EIJ	
525	Skålvekt	22057 c	farge	EIJ	1825
529	Leirkar	20344-10	sort/hv	O.Holst	
337	Div beslag til sverdslire	10678	sort/hv	?	1824
	Sverdslire rekonstruert	21066-4	farge	?	Kongs-
334+343	Drikkehorn, rekonstr.	21066-3	farge	EIJ	haugen
326,327+339	2 gullringer, 1 perle	21065- 13	farge	O.Holst	
335	Korsformet spenne, tegn.	29243-118	sort/hv	A.C. Eek	
329	leirkar	21404-5	sort/hv	O.Holst	
336 m.fl.	2 beltespinner, div beslag	10681	sort/hv	?	
337, 338	Beslag og beltespenne	10683	sort/hv	?	
GULLFUNN					
22668	Dobbeltsolidus, gull	22064-10	farge	?	
325, 10604	2 betalingsringer, gull	21065-01	farge	O.Holst	

EIJ = E.I. Johnsen O. Holst = Ove Holst A.C. Eek = Ann Christine Eek